

Maturitná skúška 2017

Správa o priebehu a výsledkoch maturitnej skúšky žiakov so zdravotným znevýhodnením

Mgr. Mária Ježíková
PhDr. Jana Mikulášová
Mgr. Tomáš Ficek
Ing. Jana Kostolanská, PhD.
Mgr. Alžbeta Palacková

Bratislava 2017

Obsah

Použité skratky	2
Správa o priebehu a výsledkoch MS 2017 žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	3
1 Základné informácie o MS žiakov so zdravotným znevýhodnením	3
2 Organizačné zabezpečenie maturitných skúšok	5
3 Charakteristika úprav	7
4 Prehľad výsledkov žiakov so ZZ v MS 2017.....	10
5 Záver	24
Analýza výsledkov externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so zdravotným znevýhodnením.....	25
Úvod	25
1 Charakteristika testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry	26
2 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ	28
3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry.....	32
3.1 Súhrnné charakteristiky položiek.....	32
4 Žiaci s vývinovými poruchami učenia.....	50
5 Žiaci so sluchovým postihnutím.....	54
6 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry.....	58
Záver	69
Použitá literatúra	70

Použité skratky

ZZ	zdravotné znevýhodnenie	PFIČ	písomná forma internej časti
ŠVVP	špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby	UFIČ	ústna forma internej časti
SP	sluchové postihnutie	OH	odpovedové hárky
ZP	zrakové postihnutie	SJL	slovenský jazyk a literatúra
TP	telesné postihnutie	SJSL	slovenský jazyk a slovenská literatúra
CH+ZO	chorí a zdravotne oslabení	AJC1	anglický jazyk úroveň C1
VPU	vývinové poruchy učenia	AJB2	anglický jazyk úroveň B2
PA+P	poruchy aktivity a pozornosti	AJB1	anglický jazyk úroveň B1
PS	poruchy správania	NJC1	nemecký jazyk úroveň C1
NKS	narušená komunikačná schopnosť	NJB2	nemecký jazyk úroveň B2
AUT	autizmus alebo ďalšie pervazívne poruchy	NJB1	nemecký jazyk úroveň B1
IVP	individuálny vzdelávací program	RJB1	ruský jazyk úroveň B1
CŠPP	centrum špeciálno-pedagogického poradenstva	MAT	matematika
CPPP a P	centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie	MJL	maďarský jazyk a literatúra
EČ MS	externá časť maturitnej skúšky		

Správa o priebehu a výsledkoch MS 2017

žiacov so zdravotným znevýhodnením

1 Základné informácie o MS žiakov so zdravotným znevýhodnením

V dňoch 14. marca 2017 – 17. marca 2017 sa na stredných školách v Slovenskej republike uskutočnil riadny termín externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) v predmetoch slovenský jazyk a literatúra, slovenský jazyk a slovenská literatúra (v školách s vyučovacím jazykom maďarským), maďarský jazyk a literatúra, ukrajinský jazyk a literatúra (v školách s vyučovacím jazykom ukrajinským), anglický jazyk, nemecký jazyk, francúzsky jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk, ruský jazyk a matematika.

V dňoch 4. apríla 2017 – 6. apríla 2017 sa konal náhradný termín EČ a PFIČ MS pre žiakov, ktorí sa nemohli zúčastniť týchto testovaní v riadnom termíne.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením (ZZ) tvoria časť skupiny žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP), ktorí môžu mať v zmysle § 4 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení neskorších predpisov upravené podmienky na vykonanie maturitnej skúšky. EČ a PFIČ. MS v riadnom termíne konalo 1 589 žiakov so ZZ, v náhradnom termíne 4 žiaci so ZZ, pričom 1 žiak písal testy aj v riadnom aj v náhradnom termíne.

Žiaci so ZZ, na ktorých sa vzťahujú úpravy, sú žiaci:

- a) so sluchovým postihnutím,
- b) so zrakovým postihnutím,
- c) s telesným postihnutím,
- d) chorí a zdravotne oslabení,
- e) s vývinovými poruchami učenia,
- f) s poruchami aktivity a pozornosti,
- g) s poruchami správania,
- h) s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- i) s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami.

O úpravu podmienok môže požiadať:

- a) žiak špeciálnej školy,
- b) žiak špeciálnej triedy,

- c) žiak so zdravotným znevýhodnením v triede strednej školy vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) spolu s ostatnými žiakmi.

Do MS 2017 sa zapojilo:

- 9 špeciálnych škôl,
- 420 škôl s individuálne integrovanými/ začlenenými žiakmi.

Žiaci so ZZ konali:

- EČ a PFIČ MS z vyučovacích jazykov – SJL, MJL a SJSL,
- EČ a PFIČ MS z cudzích jazykov –AJB2, AJB1, NJB2, NJB1, RJB1,
- EČ a PFIČ MS z 2. vyučovacích jazykov – AJC1, NJC1,
- EČ MS z MAT.

2 Organizačné zabezpečenie maturitných skúšok

2.1 Žiaci so ZZ

NÚCEM vytvoril a zverejnil organizačné pokyny a dokumenty súvisiace s maturitnou skúškou, ktoré boli doplnené o prílohy s podrobnými informáciami pre žiakov so ZZ o ich prihlasovaní, úpravách podmienok na vykonanie EČ a PFIČ MS, administrácii EČ a PFIČ MS, úpravách hodnotenia EČ a prác PFIČ MS.

Úpravy testovacích nástrojov pre žiakov so ZZ sa robili v NÚCEM na základe požiadaviek zo škôl. Školy prihlasovali žiakov prostredníctvom elektronického formulára s konkrétnymi požiadavkami na úpravu podľa zdravotného znevýhodnenia žiakov na portáli maturita.svsbb.sk.

Žiaci so ZZ pracovali s testami po obsahovej stránke identickými s testami pre intaktných žiakov. Na základe individuálnych potrieb sme:

- vykonali 46 druhov úprav testov z vyučovacích jazykov pre 669 žiakov, 47 druhov úprav z cudzích jazykov pre 239 žiakov a 7 druhov úprav z matematiky pre 37 žiakov,
- upravili testy do elektronickej formy – 4 druhy pre 13 žiakov,
- upravili testy do Braillovho písma – 2 druhy pre 6 žiakov.

Úpravy testov na CD a testy v Braillovom písme realizovali zamestnanci Podporného centra pre zrakovo postihnutých študentov pri Fakulte matematiky, fyziky a informatiky UK.

V teste zo SJL boli nahradené úlohy, ktoré vyžadovali sluchovú skúsenosť (pre žiakov so SP), úlohy, ktoré overovali pravopis (pre žiakov s VPU). Pre žiakov boli upravené zvukové nahrávky k testom z AJC1, AJB2, AJB2m (pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským), AJB1, AJB1m (pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským), NJC1, NJB2m (pre žiakov s vyučovacím jazykom maďarským), NJB1 a RJB1.

Tlač a balenie testov sa uskutočnili v priestore NÚCEM spolu s testami pre intaktných žiakov. Testy boli označené ochrannými prvkami, ktoré slúžili na identifikáciu výtlačkov testov. Balili sa do bezpečnostných obálok s označením ZZ. Na zvukových nosičoch bol štítok s čiarovým kódom a označením ZZ. Testy a zvukové nosiče boli súčasťou kompletnej zásielky a boli odoslané na distribučné miesta.

Administrácia EČ a PFIČ MS na školách, ktoré mali žiakov so ZZ, prebiehala podľa upraveného časového harmonogramu v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení vyhlášky č. 209/2011 Z. z. a organizačných pokynov vypracovaných NÚCEM. Pre žiakov, ktorí pracovali s pomocou asistenta, písali na PC s hlasovým výstupom, alebo mali predĺžený časový limit, boli pripravené samostatné učebne.

Spracovanie odpovedových hárkov a odosielanie výsledkov EČ MS bolo rovnaké ako u intaktných žiakov.

2.2 Priebeh MS pre žiakov so ZZ

V nasledujúcich riadkoch uvádzame pozitíva a negatíva organizačného zabezpečenia a priebehu maturitných skúšok.

Pozitíva:

- dobrá spolupráca a komunikácia so školami,
- zodpovedný prístup riaditeľov väčšiny škôl,
- dobrá spolupráca a komunikácia s OŠ OU v sídle kraja.

Nedostatky zo strany škôl:

- chybné uvedenie údajov niektorých škôl pri prihlasovaní žiakov so ZZ na maturitnú skúšku,
- nedodržiavanie podmienok pre úpravu MS pre žiakov so ZZ,
- niektoré školy neinformovali žiakov o možnosti úprav MS.

Odporúčania:

- oboznámiť žiakov so ZZ a ich rodičov s možnosťou úprav maturitnej skúšky a podmienkami, za ktorých môžu byť úpravy žiakovi priznané,
- pri zmene koordinátora MS oboznámiť sa s podmienkami úprav MS pre žiakov so ZZ.

3 Charakteristika úprav

3.1 Úpravy EČ MS podľa skupín a druhov znevýhodnenia

Žiaci so zdravotným znevýhodnením boli zaradení do troch skupín podľa stupňa funkčného obmedzenia vyplývajúceho z postihnutia vo vzťahu k EČ a PFIČ MS. Žiaci sa do skupín zaraďujú podľa miery obmedzenia pri práci s testami EČ a PFIČ MS, nie podľa stupňa postihnutia z lekárskeho hľadiska.

Úpravy EČ a PFIČ MS sa týkali formálnej stránky a predĺženia časového limitu na vykonanie MS, obsah a obťažnosť sa nemenili. Testy overovali rovnaké ciele ako testy intaktných žiakov a súčasne zohľadňovali obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením pracovali:

- s bežnými testami,
- s graficky upravenými testami,
- s testami v elektronickej forme.

Riešenia úloh značili:

- do OH (I. skupina),
- priamo do testu, nevypĺňali OH (II. skupina),
- do počítača – odovzdali tlačový výstup z počítača,
- na samostatný list papiera.

I. skupina – ľahký stupeň obmedzenia

Žiaci zaradení do skupiny s ľahkým stupňom obmedzenia pracovali s testami identickými pre intaktných žiakov. Časový limit na riešenie testu bol predĺžený od 25 % do 75 % podľa druhu zdravotného znevýhodnenia. Odpovede značili do odpovedových hárkov. Používali kompenzačné pomôcky. Test z cudzieho jazyka pre žiakov so SP neobsahoval úlohy na počúvanie s porozumením.

II. skupina – stredný stupeň obmedzenia

Žiaci zaradení do skupiny so stredným stupňom obmedzenia pracovali s upravenými testami, odpovede zapisovali priamo do testových zošitov, na PC alebo Pichtovom stroji. Časový limit na riešenie úloh bol predĺžený od 50 % do 100 % podľa druhu zdravotného znevýhodnenia. Úpravy testov zahrňovali rôzne formálne úpravy testu:

- formáty testu (veľkosť písma, formát A₄, zvýraznenie a členenie textu pre ľahšiu orientáciu, prepis do Braillovho písma, elektronická forma testu...),

- zvýraznenie kľúčových slov, preformulovanie úloh, prípadne nahradenie úloh pre žiakov so sluchovým a zrakovým postihnutím (úlohy, ktoré vyžadovali auditívnu alebo vizuálnu skúsenosť) a žiakov s VPU (úlohy, ktoré overovali pravopis).

Test z cudzieho jazyka pre žiakov so SP neobsahoval úlohy na počúvanie s porozumením. V prípade, že žiaci so SP chceli pracovať s testom obsahujúcim úlohy na počúvanie s porozumením, školy požiadali o takýto test s počúvaním. Žiaci využili pomoc asistenta a tlmočníka posunkovej reči a používali kompenzačné pomôcky.

III. skupina – ťažký stupeň obmedzenia

Žiaci zaradení do skupiny s ťažkým stupňom postihnutia boli schopní absolvovať maturitnú skúšku alebo jej časť s pomocou asistenta.

Žiaci s viacnásobným postihnutím, ktorým sa v priebehu štúdia zmenil zdravotný stav, vykonali iba EČ a ÚFIČ MS. Žiaci s viacnásobným postihnutím boli zaradení do skupiny zdravotného znevýhodnenia podľa primárneho postihnutia. Pri úprave testu sa prihliadalo aj na sekundárne postihnutie.

3.2 Úpravy PFIČ MS

Žiaci so zdravotným znevýhodnením písali PFIČ MS:

- na dvojhárky,
- na počítači.

Pre úpravu hodnotenia boli žiaci rozdelení do troch skupín:

- žiaci so ZZ – bez skupiny žiakov s VPU – žiaci boli hodnotení rovnako ako intaktní žiaci,
- žiaci so ZZ – skupina žiakov s VPU – žiaci mali upravené hodnotenie,
- žiaci so ZZ – skupina žiakov so ZP, TP a AUT – žiaci mali upravené hodnotenie.

Úpravy PFIČ MS sa konali na školách. Koordinátor zväčšil témy PFIČ MS z vyučovacích jazykov pre žiakov so ZZ podľa potreby. Pre žiakov so ZP, ktorí pracovali s testami v Braillovom písme, koordinátor adekvátnym spôsobom nahral témy PFIČ MS, aby si žiaci vypočuli nahrávku.

Administrátor pripravil pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (ZP, TP, VPU) na PFIČ MS viac hárkov, žiaci mohli podľa potreby písať cez 2, prípadne viac riadkov alebo na čistý hárk. Počet vypracovaných hárkov závisel od veľkosti písma žiaka.

3.3 Hodnotenie EČ a PFIČ MS vo vyučovacích a cudzích jazykoch žiakov s vývinovými poruchami učenia:

- a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením boli hodnotení rovnako ako intaktní žiaci, až na skupinu žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPÚ) – dyslexia, dysgrafia, dysortografia. Dyskalkúlia len v spojení s dyslexiou, dysgrafiou, dysortografiou.
- b) Úpravy hodnotenia sa týkali iba žiakov s VPÚ, ktorým úpravu hodnotenia navrhol v odbornom posudku špeciálny pedagóg z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva.
- c) Žiakom spomínaných v bode a) a b) sa upravilo hodnotenie nasledovne:
 - EČ MS – pravopisné chyby boli prípustné, hodnotila sa len obsahová stránka odpovede,
 - PFIČ MS – zrušilo sa hodnotenie vonkajšej formy. V rámci vnútornej formy sa nehodnotil pravopis.

4 Prehľad výsledkov žiakov so ZZ v MS 2017

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov testov z vyučovacích jazykov, cudzích jazykov a matematiky sme vychádzali z *Komparácie výsledkov intaktných žiakov a žiakov so zdravotným znevýhodnením*, Kostolanská, Ficek, NÚCEM, 2017.

Maturitnej skúšky v riadnom termíne v školskom roku 2016/2017 sa zúčastnilo 1 589 žiakov so ZZ, v náhradnom termíne 4 žiaci so ZZ.

Tab. 1 Počet žiakov so ZZ podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a druhu školy – SJL a MJL v riadnom termíne EČ MS 2017

druh zdravotného znevýhodnenia	Počet žiakov	druh školy			
		GYM		SOŠ	
		špec. školy	integrovaní	špec. školy	integrovaní
sluchové postihnutie	47	0	10	18	19
zrakové postihnutie	60	1	12	21	26
telesné postihnutie	70	1	14	9	46
chorí a zdravotne oslabení	60	1	15	1	43
vývinové poruchy učenia	1295	2	133	4	1156
poruchy aktivity a pozornosti	31	0	2	0	29
poruchy správania	5	0	3	0	2
narušená komunikačná schopnosť	12	0	2	1	9
autizmus	9	1	4	0	4
Spolu	1589	6	195	54	1334

V tabuľke 2 je uvedený počet žiakov so ZZ, ktorí sa zúčastnili EČ MS 2017, podľa:

- druhu znevýhodnenia,
- testu a úrovne.

Tab. 2 Počet žiakov so ZZ podľa druhu znevýhodnenia a predmetov v EČ MS 2017

druh zdravotného znevýhodnenia	SJL	SJSL	AJC1	AJB2	AJB1	NJC1	NJB2	NJB1	RJB1	MAT	MJL
sluchové postihnutie	47	1	0	5	4	0	0	1	0	2	0
zrakové postihnutie	58	0	1	6	28	1	0	0	0	5	0
telesné postihnutie	65	2	1	12	26	0	1	12	0	4	2
chorí a zdravotne oslabení	58	0	2	12	25	0	1	6	0	1	0
vývinové poruchy učenia	1267	16	12	70	175	2	4	11	2	81	16
poruchy aktivity a pozornosti	30	0	1	2	23	0	0	3	1	1	0
poruchy správania	4	0	0	3	1	0	0	0	0	1	1
narušená komunikačná schopnosť	12	0	0	1	8	0	0	1	0	1	0
autizmus	7	0	2	2	2	0	0	1	0	0	0
Spolu	1548	19	19	113	292	3	6	35	3	96	19

V tabuľke 3 uvádzame úspešnosť žiakov so ZZ v percentách a podľa druhu znevýhodnenia.

Tab. 3 Úspešnosť žiakov so ZZ podľa predmetov v EČ MS 2017 v percentách

druh zdravotného znevýhodnenia	SJL	SJSL	AJC1	AJB2	AJB1	NJC1	NJB2	NJB1	RJB1	MAT	MJL
sluchové postihnutie	52,3	54,7	–	62,8	58,1	–	–	57,5	–	51,7	–
zrakové postihnutie	54,1	–	82,2	66,1	46,5	30,0	–	–	–	40,7	–
telesné postihnutie	51,1	46,7	86,7	67,7	54,6	–	60,0	45,0	–	36,7	68,0
chorí a zdravotne oslabení	51,0	–	34,4	62,2	50,1	–	28,3	43,1	–	63,3	–
vývinové poruchy učenia	46,8	40,5	63,0	71,4	57,2	41,7	76,9	34,2	58,3	37,9	47,2
poruchy aktivity a pozornosti	43,8	–	53,3	31,3	48,9	–	–	56,1	50,0	26,7	–
poruchy správania	59,4	–	–	81,9	40,0	–	–	–	–	33,3	60,9
narušená komunikačná schopnosť	50,4	–	–	67,5	44,6	–	–	28,3	–	60,0	–
autizmus	64,3	–	78,9	78,3	71,7	–	–	31,7	–	–	–
Spolu	47,7	41,9	63,4	69,0	54,4	37,8	66,0	41,7	55,6	38,6	50,1

4.1 Vyučovacie jazyky

Slovenský jazyk a literatúra

Test zo SJL riešilo 1 548 žiakov so ZZ s úspešnosťou **47,7** %.

Tab. 4 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov zo SJL – EČ MS 2017

Žiaci		N	Priemer	Smerodajná odchýlka
Úspešnosť	intaktní	35258	58,0	0,1
	so ZZ	1548	47,7	0,4
	spolu	36806	57,6	0,1

Rozdiel vo výsledkoch intaktných žiakov a žiakov so ZZ v dosiahnutej úspešnosti nebol vecne významný.

Tab. 5 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % zo SJL – EČ MS 2017

		Pohlavie		Spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	1	0	1
	SOŠ a konzervatóriá	182	81	263
Spolu		183	81	264

V teste EČ MS zo SJL hranicu viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu, nedosiahlo 264 žiakov so ZZ, čo predstavuje 17,1 % z 1 548 žiakov ZZ.

Podrobnejšia analýza výsledkov EČ a PFIČ MS 2017 zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ je v ďalšej časti správy.

Slovenský jazyk a slovenská literatúra

Test zo SJSL riešilo 19 žiakov so ZZ s úspešnosťou **41,9** percent.

Tab. 6 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov zo SJSL – EČ MS 2017

Žiaci		N	Priemer	Smerodajná odchýlka
Úspešnosť	intaktní	1689	43,9	0,4
	so ZZ	19	41,9	2,9
	spolu	1708	43,8	0,4

Žiaci oboch skupín dosiahli porovnateľné výsledky.

Tab. 7 Celková úspešnosť žiakov so ZZ zo SJSL podľa druhu postihnutia – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	40,5	16	10,4
SP	54,7	1	.
TP	46,1	2	32,0
Spolu	41,9	19	12,7

Dosiahnuté výsledky žiakov podľa druhu postihnutia neinterpretujeme pre malý počet žiakov.

Tab. 8 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS SJSL

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	2	0	2
	SOŠ a konzervatóriá	2	1	3
Spolu		4	1	5

Úspešnosť menšiu ako 33 % mali 5 žiaci ZZ, čo predstavuje 26,3 % zo žiakov ZZ, ktorí písali EČ MS zo SJSL.

Maďarský jazyk a literatúra

Test z MJL riešilo 19 žiakov so ZZ s priemernou úspešnosťou **50,1** percent.

Tab. 9 Celková úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov z MJL – EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Smerodajná odchýlka
Úspešnosť	intaktní	1684	57,7	0,4
	so ZZ	19	50,1	3,9
	spolu	1703	57,6	0,4

Intaktní žiaci a žiaci so ZZ dosiahli porovnateľné výsledky.

Tab. 10 Celková úspešnosť žiakov so ZZ z MJL podľa druhu postihnutia – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	47,2	16	16,5
TP	68,0	2	12,2
PS	60,9	1	
Spolu	50,1	19	16,9

Dosiahnuté výsledky žiakov podľa druhu postihnutia neinterpretujeme pre malý počet žiakov.

Tab. 11 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS MJL

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	1	0	1
	SOS a konzervatóriá	1	1	2
Spolu		2	1	3

Úspešnosť menšiu ako 33 % mali 3 žiaci so ZZ, čo predstavuje 15,8 % zo žiakov ZZ, ktorí písali EČ MS z MJL.

4.2 Cudzie jazyky/2. vyučovacie jazyky

Testy EČ MS všetkých troch úrovní pozostávali z troch častí:

- počúvanie s porozumením,
- gramatika a lexika,
- čítanie s porozumením.

Úrovně sa odlišovali iba stupňom obsahovej náročnosti a počtom položiek v testoch.

- Test úrovne C1 obsahoval 90 položiek – trvanie testu 150 minút,
- test úrovne B2 obsahoval 80 položiek – trvanie testu 120 minút,
- test úrovne B1 obsahoval 60 položiek – trvanie testu 100 minút.

Žiaci so ZZ mali predĺžený čas na vypracovanie testu podľa druhu a stupňa postihnutia. Test pre žiakov so sluchovým postihnutím neobsahoval úlohy na počúvanie s porozumením.

Anglický jazyk C1

Test z anglického jazyka úroveň C1 riešilo 19 žiakov so ZZ s úspešnosťou **63,4** percent. Test bol určený pre žiakov bilingválnych škôl bez medzinárodnej zmluvy, ktorých 2. vyučovacím jazykom je anglický jazyk.

Tab. 12 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní v teste AJC1– EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	1182	65,7	0,5
	so ZZ	19	63,4	4,6
	spolu	1201	65,7	0,5
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	1182	63,8	0,5
	so ZZ	19	60,2	4,5
	spolu	1201	63,8	0,5
Úspešnosť v gramatike	intaktní	1182	66,4	0,5
	so ZZ	19	64,7	4,8
	spolu	1201	66,4	0,5
Úspešnosť v čítaní	intaktní	1182	66,9	0,5
	so ZZ	19	65,3	5,2
	spolu	1201	66,9	0,5

Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ neboli preukázané vecne významné rozdiely.

Tab.13 Tabuľka úspešnosti (v %) podľa druhu ZZ test AJC1 – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	63,0	12	19,2
ZP	82,2	1	.
TP	86,7	1	.
CH+ZO	34,4	2	0,0
PA+P	53,3	1	.
AUT	78,9	2	1,6
Spolu	63,4	19	20,0

Žiaci so ZZ s úspešnosťou nižšou alebo rovnou 33 % sa v súbore nevyskytli.

Anglický jazyk B2

Test z anglického jazyka úroveň B2 riešilo 113 žiakov so ZZ s úspešnosťou **69,0** percent.

Tab.14 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní v teste AJB2 – EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	10925	68,4	0,2
	so ZZ	113	69,0	1,8
	spolu	11038	68,4	0,2
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	10925	74,7	0,2
	so ZZ	108	75,1	1,9
	spolu	11033	74,7	0,2
Úspešnosť v gramatike	intaktní	10925	62,4	0,2
	so ZZ	113	63,8	1,8
	spolu	11038	62,4	0,2
Úspešnosť v čítaní	intaktní	10925	68,1	0,2
	so ZZ	113	68,7	2,2
	spolu	11038	68,1	0,2

Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov so ZZ neboli preukázané vecne významné rozdiely.

Tab.15 Tabuľka úspešnosti (v %) podľa druhu ZZ v teste AJB2 – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPJ	71,4	70	19,3
SP	62,8	5	13,4
ZP	66,1	6	20,6
TP	67,7	12	19,9
CH+ZO	62,2	12	20,7
NKS	67,5	1	.
PA+P	31,3	2	5,3
AUT	78,3	2	23,6
PS	81,9	3	7,6
spolu	69,0	113	19,6

Tab. 16 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS AJB2

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	3	2	5
spolu		3	2	5

Úspešnosť menšiu ako 33 % malo 5 žiakov so ZZ, čo predstavuje 4,4 % zo žiakov ZZ, ktorí písali EČ MS z AJB2.

Anglický jazyk B1

Test z anglického jazyka úroveň B1 riešilo 292 žiakov so ZZ s úspešnosťou **54,4** percent.

Tab.17 Celková úspešnosť a úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní (v %) v teste AJB1 – EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	20113	57,0	0,1
	so ZZ	292	54,4	1,2
	spolu	20405	57,0	0,1
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	20113	61,0	0,2
	so ZZ	291	55,2	1,6
	spolu	20404	60,9	0,2
Úspešnosť v gramatike	intaktní	20113	53,9	0,1
	so ZZ	292	52,3	1,3
	spolu	20405	53,9	0,1
Úspešnosť v čítaní	intaktní	20113	56,3	0,2
	so ZZ	292	55,7	1,4
	spolu	20405	56,3	0,2

Medzi výsledkami intaktných žiakov a žiakov ZZ neboli preukázané vecne významné výsledky.

Tab.18 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS AJB1

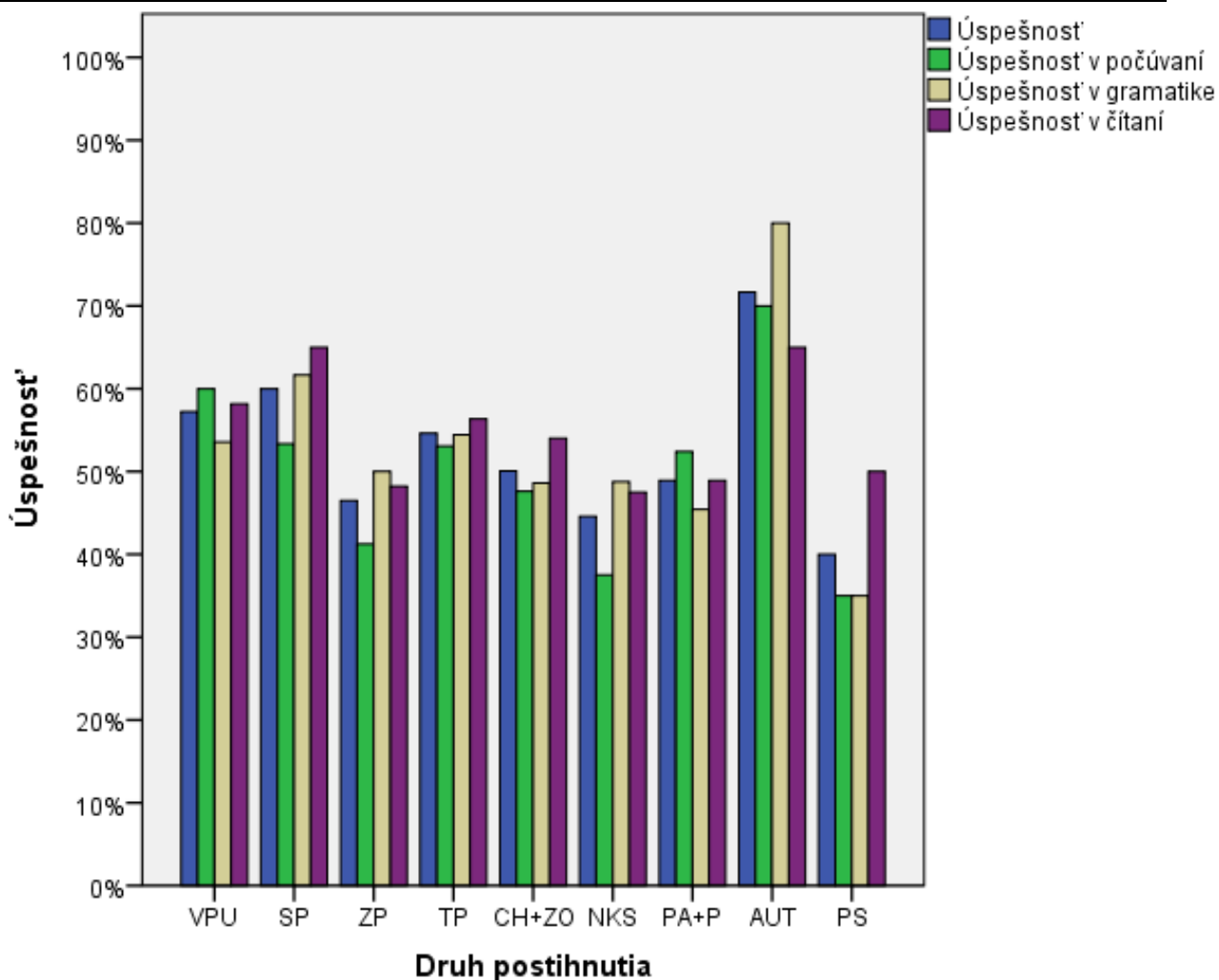
		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	SOŠ a konzervatóriá	32	24	56
Spolu		32	24	56

Úspešnosť menšiu ako 33% malo 56 žiakov ZZ, čo predstavuje 19,2 % zo žiakov ZZ, ktorí písali test z AJ B1.

V tabuľke 19 uvádzame v percentách celkovú úspešnosť podľa druhu ZZ a na obr. 1 úspešnosť v častiach EČ MS v AJB1 žiakov so ZZ podľa druhu znevýhodnenia.

Tab.19 Tabuľka úspešnosti (v %) podľa druhu ZZ – EČ MS AJB1

Druh postihnutia	Úspešnosť	N	Smerodajná odchýlka
VPU	57,2	175	21,8
SP	58,1	4	5,2
ZP	46,5	28	20,4
TP	54,6	26	22,1
CH+ZO	50,1	25	19,1
NKS	44,6	8	16,4
PA+P	48,9	23	19,8
AUT	71,7	2	30,6
PS	40,0	1	.
spolu	54,4	292	21,4

Obr. 1 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia celkovo a v jednotlivých častiach testu – EČ MS AJB1

Na grafe sú znázornené aj výsledky žiakov so SP, ktorí konali časť počúvanie

V porovnaní s národným priemerom (57,0 %) žiaci s VPU dosiahli porovnateľný výsledok. Výsledky žiakov s inými druhmi postihnutí neinterpretujeme pre ich malé počty.

Nemecký jazyk C1

Test z NJC1 riešili 3 žiaci so ZZ s úspešnosťou **37,8** percent. Test bol určený pre žiakov bilingválnych škôl bez medzinárodnej dohody, ktorých 2. vyučovací jazyk je nemecký jazyk.

Tab. 20 Celková úspešnosť a úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní (v %) v teste NJC1– EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	64	58,0	2,0
	so ZZ	3	37,8	3,9
	spolu	67	57,1	2,0
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	64	41,5	2,4
	so ZZ	3	26,7	6,7
	spolu	67	40,8	2,3
Úspešnosť v gramatike	intaktní	64	68,5	2,0
	so ZZ	3	37,8	5,6
	spolu	67	67,2	2,1
Úspešnosť v čítaní	intaktní	64	64,0	2,5
	so ZZ	3	48,9	1,1
	spolu	67	63,3	2,4

Tab. 21 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia v teste NJC1– EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	41,7	2	,8
ZP	30,0	1	.
spolu	37,8	3	6,8

Tab. 22 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS NJC1

		Pohlavie	
		chlapci	spolu
Druh školy	SOŠ a konzervatóriá	1	1
Spolu		1	1

Úspešnosť menšiu ako 33 % mal 1 žiak ZZ, čo predstavuje 33,3 % zo žiakov ZZ, ktorí písali test z NJC1.

Dosiahnuté výsledky žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia neinterpretujeme pre malý počet žiakov.

Nemecký jazyk B2

Test z NJB2 riešilo 6 žiakov so ZZ s úspešnosťou **66,0** %.

Tab. 23 Celková úspešnosť a úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní (v %) v teste NJB2 – EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	506	59,5	0,9
	so ZZ	6	66,0	8,3
	spolu	512	59,6	0,9
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	506	64,3	0,9
	so ZZ	6	70,0	9,4
	spolu	512	64,4	0,9
Úspešnosť v gramatike	intaktní	506	56,1	1,0
	so ZZ	6	69,6	10,3
	spolu	512	56,2	1,0
Úspešnosť v čítaní	intaktní	506	58,2	1,1
	so ZZ	6	58,3	8,7
	spolu	512	58,2	1,1

Tab. 24 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia v teste NJB2 – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	76,9	4	6,4
TP	60,0	1	.
CH+ZO	28,3	1	.
spolu	66,0	6	20,2

Dosiahnuté výsledky žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia neinterpretujeme pre malý počet žiakov.

Tab. 25 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS NJB2

		Pohlavie	
		dievčatá	spolu
Druh školy	GYM	1	1
spolu		1	1

Úspešnosť menšiu ako 33 % mali 1 žiak so ZZ, čo predstavuje 16,7 % zo žiakov ZZ, ktorí písali test z NJ B2.

Nemecký jazyk B1

Test z NJB1 riešilo 35 žiakov so ZZ s úspešnosťou **41,7** percent.

Tab. 26 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní v teste NJB1 – EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	3008	42,7	0,3
	so ZZ	35	41,7	2,6
	spolu	3043	42,7	0,3
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	3008	37,7	0,3
	so ZZ	34	33,1	3,4
	spolu	3042	37,7	0,3
Úspešnosť v gramatike	intaktní	3008	47,5	0,4
	so ZZ	35	46,7	3,3
	spolu	3043	47,5	0,4
Úspešnosť v čítaní	intaktní	3008	42,8	0,3
	so ZZ	35	44,7	2,8
	spolu	3043	42,9	0,3

Žiaci intaktní a žiaci so ZZ dosiahli porovnateľné výsledky celkovo aj v jednotlivých častiach.

V tabuľke 27 uvádzame v percentách celkovú úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu zdravotného znevýhodnenia v EČ MS v NJB1.

Tab. 27 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia v teste NJB1– EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	34,2	11	18,6
SP	57,5	1	.
TP	45,0	12	8,9
CH+ZO	43,1	6	12,3
NKS	28,3	1	.
PA+P	56,1	3	24,6
AUT	31,7	1	.
Spolu	41,7	35	15,5

Dosiahnuté výsledky podľa druhu ZZ žiakov neinterpretujeme pre malý počet žiakov.

Tab. 28 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % – EČ MS NJB1

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	SOŠ a konzervatóriá	5	5	10
Spolu		5	5	10

Úspešnosť menšiu ako 33 % malo 10 žiakov ZZ, čo predstavuje 28,6 % z 55 35 žiakov ZZ, ktorí písali test z NJ B1.

Ruský jazyk B1

Test z RJB1 riešili 3 žiaci so ZZ s úspešnosťou **55,6** percent.

Tab. 29 Celková úspešnosť a úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov v počúvaní, gramatike a čítaní (v %) v teste RJB1 – EČ MS 2017

	Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
Úspešnosť	intaktní	591	49,7	0,7
	so ZZ	3	55,6	4,0
	spolu	594	49,7	0,7
Úspešnosť v počúvaní	intaktní	591	60,0	0,8
	so ZZ	3	61,7	4,4
	spolu	594	60,1	0,8
Úspešnosť v gramatike	intaktní	591	46,6	0,9
	so ZZ	3	53,3	10,9
	spolu	594	46,6	0,9
Úspešnosť v čítaní	intaktní	591	42,4	0,9
	so ZZ	3	51,7	4,4
	spolu	594	42,4	0,9

Výsledky neinterpretujeme pre malý počet žiakov ZZ.

Tab. 30 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia v teste RJB1 – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	58,3	2	7,1
PA+P	50,0	1	.
Spolu	55,6	3	6,9

Dosiahnuté výsledky pre malý počet žiakov ZZ neinterpretujeme.

Žiaci s úspešnosťou nižšou alebo rovnou 33 % sa v súbore nevyskytli.

MAT

Test z MAT riešilo 96 žiakov so ZZ s priemernou úspešnosťou **38,6** percent.

Test z matematiky obsahoval 20 úloh s krátkou odpoveďou a 10 úloh s výberom odpovede. Zahŕňa všetky tematické okruhy a úrovne kognitívnej náročnosti myšlienkových operácií potrebných na vyriešenie úlohy.

Tab. 31 Celková úspešnosť žiakov so ZZ a intaktných žiakov v teste MAT – EČ MS 2017

Žiaci	N	Priemer	Štd. chyba priemeru
intaktní	4525	46,0	0,3
so ZZ	96	38,6	1,8
spolu	4621	45,9	0,3

Vo výsledkoch intaktných žiakov a žiakov so ZZ nie sú vecne významné rozdiely.

Tab. 32 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ podľa druhu postihnutia v teste MAT – EČ MS 2017

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	37,9	81	17,0
SP	51,7	2	30,6
ZP	40,7	5	13,0
TP	36,7	4	30,4
CH+ZO	63,3	1	.
NKS	60,0	1	.
PA+P	26,7	1	.
PS	33,3	1	.
Spolu	38,6	96	17,5

Tab. 33 Počet žiakov ZZ podľa druhu školy

Druh školy	N	%
GYM	56	58,3
SOŠ a konzervatóriá	40	41,7
Spolu	96	100,0

Tab. 34 Rozdelenie žiakov so ZZ s úspešnosťou menšou alebo rovnou 25%

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	8	0	8
	SOŠ	13	1	14
Spolu		21	1	22

Tab. 35 Rozdelenie žiakov s úspešnosťou nad 25% a nižšou alebo rovnou 33 %

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	4	2	6
	SOŠ	12	0	12
Spolu		16	2	18

Celkovo malo úspešnosť menšiu alebo rovnú ako 25 % 22 žiakov ZZ, čo predstavuje 22,9 % zo žiakov ZZ, ktorí písali test z MAT.

Pre žiakov zo SOŠ je matematika na MS dobrovoľným predmetom. Zo 56 gymnazistov mali úspešnosť menšiu alebo rovnú ako 25 % 8 žiaci, čo je 14,3 % maturujúcich gymnazistov so ZZ. Úspešnosť väčšiu ako 25% a menšiu alebo rovnú ako 33 % mali 6 gymnazisti, čo predstavuje 10,7 % z maturujúcich gymnazistov so ZZ.

5 Záver

Žiaci so zdravotným znevýhodnením dosiahli vo všetkých predmetoch výsledky porovnateľné s výsledkami intaktných žiakov. V predmetoch NJC1 (3 žiaci so ZZ), NJB2 (6 žiaci so ZZ) a RJB1 (3 žiaci so ZZ) výsledky pre malý počet žiakov neinterpretujeme. Rozdiely vo výsledkoch sú medzi jednotlivými druhmi postihnutí. Pre žiakov so ZZ sa upravovali testy po formálnej stránke, overovali sa rovnaké špecifické ciele a myšlienkové operácie ako u žiakov intaktnej populácie.

Podrobnejšia analýza výsledkov EČ a PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ je v ďalšej časti správy.

Výsledky žiakov so zdravotným znevýhodnením len konštatujeme, z výsledkov nevyvodzujeme jednoznačné závery vzhľadom na nízke počty žiakov v porovnaní s intaktnými žiakmi. Výsledky žiakov so ZZ v ďalších vyučovacích jazykoch, cudzích jazykoch a matematike neboli vzhľadom na malé počty žiakov podrobené hlbšej analýze.

Analýza výsledkov externej časti a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so zdravotným znevýhodnením

Úvod

Dňa 14. marca 2017 sa na stredných školách s vyučovacím jazykom slovenským a ukrajinským uskutočnila externá časť maturitnej skúšky a písomná forma internej časti maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry (SJL).

Cieľom externej časti (EČ) a písomnej formy internej časti (PFIČ) maturitnej skúšky (MS) je overiť a zhodnotiť tie vedomosti a zručnosti maturantov, ktoré nie je možné overiť v dostatočnej miere v ústnej forme internej časti maturitnej skúšky (ÚFIČ MS). Vysoká objektivita a validita skúšky zaručuje porovnateľné výsledky pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a intaktných žiakov z celého Slovenska.

Správa dokladuje korektnosť a exaktnosť maturitnej skúšky a spracovania jej výsledkov. Prvá kapitola správy prináša charakteristiku testu, jeho štruktúru.

V kapitole *Výsledky* predkladáme informácie o psychometrických charakteristikách testu, kvantifikujeme štatistický súbor a prezentujeme možné faktory rozdielnosti výkonov v EČ MS prostredníctvom základných štatistických charakteristík testu, distribúcie úspešnosti žiakov a výsledky spracované podľa vybraných triediacich znakov. Údaje o počtoch žiakov sú členené z hľadiska typu školy, pohlavia, známky a druhu zdravotného znevýhodnenia.

Kapitola *Interpretácia výsledkov* prináša položkovú analýzu žiakov so ZZ, oboznamuje s celkovou úspešnosťou testu a žiakov v čítaní s porozumením a v jednotlivých oblastiach jazyka a literatúry. Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo správy *EČ MS 2017. Správa zo štatistického spracovania výsledkov žiakov so zdravotným znevýhodnením, Vyučovacie jazyky* (Ficek, T., Kostolanská, J., 2017). V správe pracujeme a odvolávame sa na variant testu 3011 a Kľúč správnych odpovedí prislúchajúci k tomuto variantu. Oba dokumenty sú zverejnené na www.nucem.sk.

Výsledky PFIČ MS interpretujeme v poslednej kapitole, kde hodnotíme výber tém a úspešnosť PFIČ MS v jednotlivých oblastiach hodnotenia. Vychádzali sme zo správy *PFIČ MS 2017. Správa zo štatistického spracovania PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry, Výsledky žiakov so zdravotným znevýhodnením* (Ficek, T., Kostolanská, J., 2017).

V *Závere* sumarizujeme štatistické zistenia, hodnotenie výkonov populačného ročníka a meracieho nástroja.

1 Charakteristika testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Cieľ testu bol totožný s cieľom pre intaktných žiakov – preveriť pomocou produktívnych kontextualizovaných úloh, ako žiak zvládol rozsah učiva predpísaný cieľovými požiadavkami na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy, preveriť schopnosť žiaka čítať rôzne typy textov s porozumením a pracovať s textom.

Test bol určený maturantom všetkých typov stredných škôl, ktorí sa pripravovali na maturitnú skúšku zo slovenského jazyka a literatúry. Rešpektoval vyhlášku o ukončovaní štúdia na stredných školách a obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedal Cieľovým požiadavkám na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry.

Test zohľadňoval úpravy pre jednotlivé druhy zdravotného znevýhodnenia v súlade s vyhláškou MŠ SR č. 318/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov. Predpísaný čas 100 minút určený na trvanie testovania bol predĺžený podľa druhu a stupňa zdravotného znevýhodnenia žiaka. Každá úloha mala váhu 1 bodu, testovaní žiaci mohli získať maximálne 64 bodov.

Test obsahoval 8 východiskových textov rôznej dĺžky a 64 testových úloh. Ku každému autentickému, prípadne upravenému textu sa viazal súbor ôsmich otázok, z ktorých päť bolo uzavretých s alternatívnou možnosťou odpovede (výber odpovede zo štyroch možností, z ktorých len jedna bola správna) a tri otvorené, doplňovacie, ktoré vyžadovali krátku odpoveď.

Texty boli obsahovo zamerané na témy vymedzené cieľovými požiadavkami, písané pre širokú verejnosť, ktoré spadajú do rámca žiakových skúseností. Obsahovali literárne ukážky, citácie, všeobecné témy, s ktorými sa žiaci stretávajú v každodennom živote, vyhovovali rozsahu vedomostí a skúseností žiakov.

V teste sa overovali vedomosti a zručnosti zamerané na celkové porozumenie textu, osvojenie literatúry, teórie literatúry, literárnej histórie, fonetiky, ortografie, morfológie, lexikológie, syntaxe, komunikácie a štylistiky v rozsahu *Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry*. Testové úlohy boli viazané na kontext, vychádzali z 2 publicistických textov, 1 náučného textu, z 3 textov zo slovenskej a 2 textov svetovej umeleckej literatúry. V rámci umeleckých textov boli zastúpené všetky literárne druhy. Úlohy k jednotlivým textom boli zoradené podľa náročnosti od najľahších po najťažšie, a to:

- úlohy na reprodukciu a jednoduché myšlienkové operácie (porozumenie, priradovanie, zoradovanie, triedenie, porovnávanie, jednoduchá aplikácia), $w = 1$,
- úlohy vyžadujúce zložitejšie myšlienkové operácie (analýza, syntéza, indukcia, dedukcia, vysvetľovanie, hodnotenie, dokazovanie, overovanie), $w = 2$,
- úlohy vyžadujúce tvorivý prístup (tvorba hypotézy, zložitejšia aplikácia, riešenie problémových situácií, objavovanie nových myšlienok a vzťahov), $w = 3$.

Úpravy pre žiakov so ZZ sú uvedené v správe v bode 3 Charakteristika úprav.

Administrácia testov bola realizovaná podľa vopred stanoveného harmonogramu a organizačných pokynov vo všetkých školách súčasne. Dopoludnia sa písala EČ MS a popoludní PFIČ MS. Administrátormi testov boli interní učitelia školy. Počas administrácie testov a pri hodnotení úloh s krátkou odpoveďou EČ MS externý dozor vykonávali pedagogickí zamestnanci z iných škôl – predsedovia predmetových maturitných komisií.

Žiaci, ktorí vyžadovali pomoc asistenta, pracovali v samostatnej miestnosti.

Žiaci písali riešenia úloh:

- a) do OH (I. skupina),
- b) priamo do testu, nevypĺňali OH (II. a III. skupina),
- c) do počítača – odovzdali tlačový výstup z počítača,
- d) na samostatný list papiera.

V prípade b), c), d) administrátor prepísal riešenia úloh s výberom odpovede z testu do OH č. 1, riešenia ÚKO EČ MS do OH č. 2, ohodnotil ÚKO a hodnotenie zaznamenal do OH č. 2.

Originály škola odoslala na centrálnu vyhodnotenie, kópie zostali v škole.

Hodnotiteľmi úloh s krátkou odpoveďou EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry boli interní učitelia menovaní riaditeľom školy, ktorí hodnotili podľa centrálne vypracovaných *Pokynov na hodnotenie ÚKO* a podľa *Kľúča správnych odpovedí*.

2 Výsledky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ

Do testovania v predmete slovenský jazyk a literatúra sa zapojilo 1548 žiakov so ZZ zo 420 škôl. Gymnáziá boli zastúpené 22,6 % (178 žiakov) a stredné školy a konzervatóriá 77,4 % (1370 žiakov).

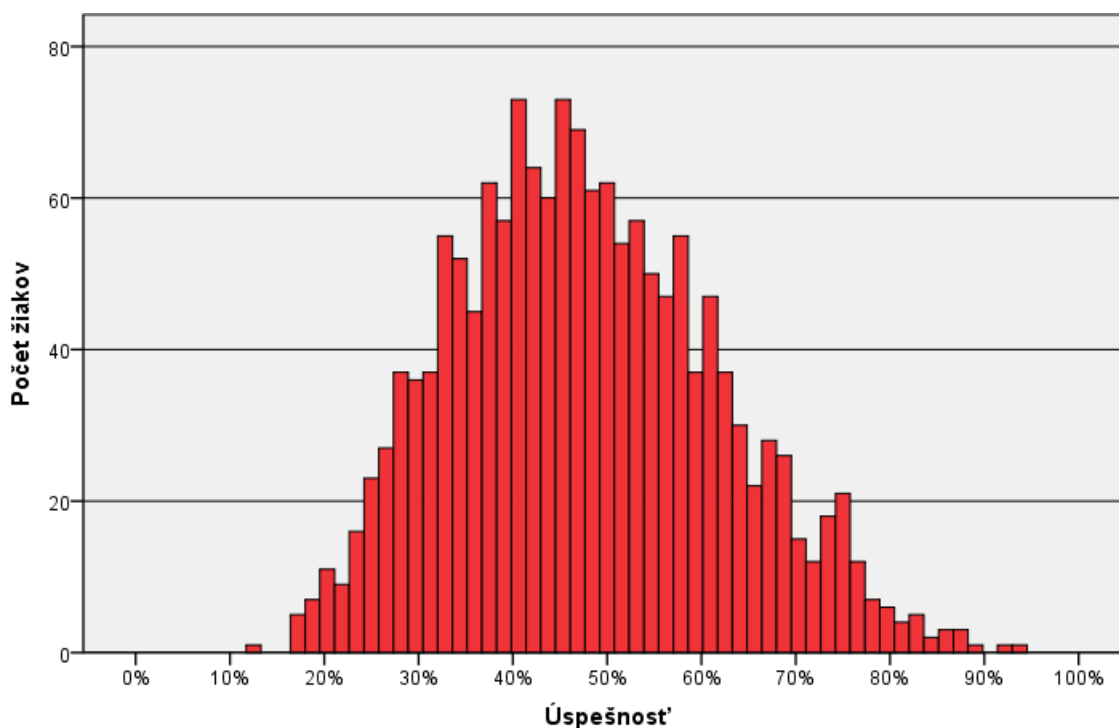
2.1 Úspešnosť testu EČ MS slovenský jazyk a literatúra žiakov so ZZ

Úspešnosť žiaka definujeme ako percentuálny podiel bodov za položky, ktoré žiak správne zodpovedal (hrubé skóre), z maximálneho počtu bodov 64, pričom za každé úspešné riešenie, bez ohľadu na skutočnú obťažnosť úlohy, získal riešiteľ jeden bod.

V teste EČ MS zo SJL dosiahli žiaci so ZZ priemernú úspešnosť **47,6** percent. Maximálna dosiahnutá úspešnosť bola **93,8** percent a minimálna úspešnosť **12,5** percent.

Tab.36 Psychometrické charakteristiky testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry žiakov so ZZ

	SJL17
Počet testovaných žiakov	1 548
Maximum	93,8
Minimum	12,5
Priemer	47,6
Štandardná odchýlka	14,1
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,4
Cronbachovo alfa	0,85
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5

Obr.2 Histogram úspešnosti žiakov so ZZ v teste EČ MS - SJL

Tab. 37 Celková úspešnosť (v %) žiakov so ZZ a intaktných žiakov v teste EČ MS - SJL

Žiaci	N	Priemer	SE
intaktní	35 258	58,0	0,1
so ZZ	1 548	47,7	0,4
spolu	36 806	57,6	0,1

Rozdiel vo výsledkoch intaktných žiakov a žiakov so ZZ v dosiahnutej úspešnosti bol vecne významne zanedbateľný.

Tab. 38 Úspešnosť ≤ 33 % žiakov so ZZ v teste EČ MS - SJL

		Pohlavie		spolu
		Chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	1	0	1
	SOŠ a konzervatóriá	182	81	263
spolu		183	81	264

V teste EČ MS zo SJL hranicu viac ako 33 %, ktorá je podmienkou úspešného zvládnutia testu, nedosiahlo 264 (17,1 %) žiakov ZZ.

Úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu školy v teste EČ MS - SJL

Tab.39 Celková úspešnosť žiakov ZZ a intaktných žiakov podľa druhu školy

Druh školy	Priemer %			N			Štd. odch.		
	Žiaci			Žiaci			Žiaci		
	intaktní	so ZZ	spolu	intaktní	so ZZ	spolu	intaktní	so ZZ	spolu
GYM	70,5	65,2	70,4	11224	178	11402	12,0	12,7	12,0
SOŠ a konzervatóriá	52,2	45,4	51,8	24034	1370	25404	13,4	12,6	13,4
spolu	58,0	47,7	57,6	35258	1548	36806	15,5	14,1	15,6

Úspešnejší z hľadiska druhu školy boli žiaci so ZZ z gymnázií s úspešnosťou 65,2 %. Žiaci so ZZ zo SOŠ a konzervatórií dosiahli úspešnosť 47,7 %. Rozdielnosť v úspešnosti sa v rámci uvedených druhov škôl očakávala.

Úspešnosť žiakov so ZZ podľa druhu znevýhodnenia v teste EČ MS - SJL

Tab.40 Celková úspešnosť žiakov ZZ podľa druhu ZZ

Druh postihnutia	Priemer	N	Smerodajná odchýlka
VPU	46,8	1267	13,7
SP	52,3	47	13,8
ZP	54,1	58	17,2
TP	51,1	65	15,4
CH+ZO	51,0	58	13,9
NKS	50,4	12	17,4
PA+P	43,8	30	12,5
AUT	64,3	7	16,8
PS	59,4	4	14,7
spolu	47,7	1548	14,1

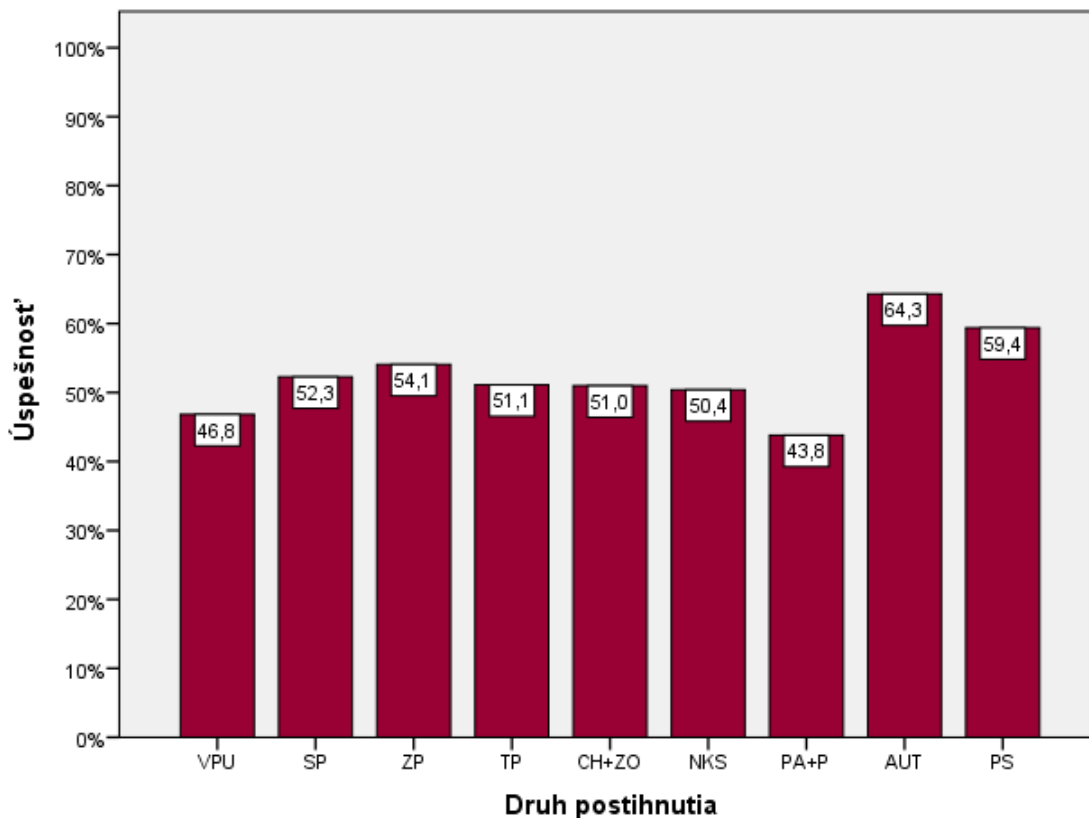
Tab.41 Rozdiely podľa druhu postihnutia oproti národnému priemeru v teste EČ MS - SJL

Národný priemer 57,6 %

	Postihnutie	t	df	Štat. sig.	Vec. sig.
1	VPU	-27,985	1266	,000	,618
2	SP	-2,656	46	,011	,365
3	ZP	-1,563	57	,124	,203
4	TP	-3,391	64	,001	,390
5	CH+ZO	-3,632	57	,001	,434
6	NKS	-1,438	11	,178	,398
7	PA+P	-6,041	29	,000	,746
8	AUT	1,053	6	,333	,395
9	PS	0,241	3	,825	,138

Výsledky žiakov VPU a PA+P v porovnaní s národným priemerom (57,6 %) sú horšie na úrovni silnej vecnej významnosti. Výsledky žiakov SP, TP a CH+ZO v porovnaní s národným priemerom sú horšie na úrovni strednej vecnej významnosti.

Výsledky žiakov ZP sú porovnateľné s národným priemerom. Výsledky žiakov s ostatnými druhmi postihnutia pre ich malý počet neinterpretujeme.

Obr. 3 Úspešnosť žiakov so ZZ v teste EČ MS zo SJL podľa druhu ZZ

3 Interpretácia výsledkov testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Pri interpretácii a hodnotení výsledkov sme vychádzali zo štatistického spracovania výsledkov testu žiakov so zdravotným znevýhodnením zo SJL (Ficek, Kostolanská, 2017). Pri položkách s uzavretou odpoveďou môžeme vychádzať z analýzy distraktorov zo štatistickej správy. Otázky s otvorenou odpoveďou môžeme len komentovať vzhľadom na to, že pri počte 1 543 žiakov, ktorí sa zúčastnili na maturitnej skúške, nie je možné fyzicky zistiť odpovede žiakov zo všetkých odpoveďových hárkov, čo je nevyhnutné pre podrobnú interpretáciu a hodnotenie.

Interpretácii a hodnoteniu výsledkov sme podrobili niekoľko položiek testu z každej oblasti.

3.1 Súhrnné charakteristiky položiek

Ak má položka niektoré nevyhovujúce ukazovatele, sú ich hodnoty v tabuľkách zvýraznené. Veľmi ľahká položka je v stĺpci obťažnosť podfarbená oranžovou farbou, veľmi ťažká žltou (v tohtoročnom teste takáto položka nie je), nižšia citlivosť je zvýraznená zelenou, nižšia hodnota *P. Bis.* je v poslednom stĺpci tabuľky vyznačená žltou farbou. Položky č. 49 a 53 boli na základe rozhodnutia predmetovej validačnej komisie prebodované (testovaným žiakom za obidve položky bolo pridelené po 1 bode), takže pri nich nie sú uvedené údaje o citlivosti ani o korelácii položky so zvyškom testu (podfarbené modrou).

Tab. 42 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32 – test 3011 EČ MS – SJL žiaci so ZZ

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	43,3	33,2	,00	,20	,20	,17
2	14,5	15,8	,00	,50	,50	,13
3	63,2	38,1	,00	,20	,20	,23
4	37,0	17,8	,00	,20	,20	,08
5	64,5	42,1	,00	,50	,50	,28
6	14,8	29,2	,00	2,67	2,67	,24
7	47,8	41,6	,00	2,18	2,18	,28
8	57,4	48,0	,00	16,93	16,93	,28
9	62,6	22,3	,00	,30	,30	,13
10	76,1	29,2	,00	,00	,00	,22
11	52,8	46,5	,00	,20	,20	,28
12	67,5	53,5	,00	,10	,10	,39
13	32,0	41,1	,00	,50	,50	,30
14	21,2	49,5	,00	14,55	14,55	,40
15	36,3	51,5	,00	7,82	7,82	,34
16	48,9	61,4	,00	7,52	7,52	,40
17	34,4	40,1	,00	,89	,89	,24
18	22,7	31,2	,00	,20	,20	,22
19	52,9	21,3	,00	,00	,00	,10
20	69,7	39,1	,00	,20	,20	,29
21	35,9	56,4	,00	,30	,30	,38
22	60,3	59,4	,00	9,90	9,90	,38
23	61,8	37,1	,00	3,27	3,27	,20
24	16,9	33,2	,00	15,94	15,94	,25
25	31,9	29,7	,00	,00	,00	,21
26	25,5	8,9	,00	,10	,10	,02
27	63,1	47,5	,00	,00	,00	,32
28	44,4	33,2	,00	,20	,20	,17
29	32,1	20,3	,00	,99	,99	,10
30	27,3	34,2	,10	12,57	12,67	,21
31	36,7	62,9	,10	18,22	18,32	,41
32	76,3	30,7	,10	2,18	2,28	,22

Tab. 43 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64 – test 3011 EČ MS – SJL žiaci so ZZ

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	65,2	37,1	,10	,20	,30	,23
34	41,6	39,6	,10	,20	,30	,25
35	45,0	62,4	,10	,10	,20	,38
36	38,4	34,7	,10	,40	,50	,20
37	62,3	55,9	,10	,40	,50	,34
38	33,4	60,4	,10	21,78	21,88	,40
39	37,4	47,5	,10	7,43	7,52	,30
40	80,8	22,3	,20	2,67	2,87	,20
41	40,1	25,2	,20	,30	,50	,14
42	42,5	50,5	,20	,89	1,09	,33
43	57,0	33,7	,20	,10	,30	,17
44	56,1	61,4	,20	,50	,69	,39
45	63,3	69,3	,20	,20	,40	,45
46	50,0	34,2	,20	,69	,89	,19
47	47,9	62,9	,30	11,68	11,98	,40
48	39,3	66,3	,30	19,60	19,90	,46
49	100,0	,0	,30	,30	,59	.
50	59,5	38,6	,30	,20	,50	,27
51	77,5	35,1	,30	,20	,50	,22
52	27,3	29,7	,30	,30	,59	,17
53	100,0	,0	,30	,30	,59	.
54	49,6	51,0	,30	8,81	9,11	,30
55	38,3	44,6	,30	21,78	22,08	,29
56	62,2	47,0	,30	7,43	7,72	,30
57	23,5	31,7	,30	,50	,79	,20
58	59,6	45,5	,30	,30	,59	,27
59	72,2	48,5	,40	,00	,40	,33
60	44,5	44,6	,40	,30	,69	,26
61	30,5	31,7	,50	,99	1,49	,18
62	21,5	58,4	8,12	22,57	30,69	,47
63	20,2	41,1	11,39	3,27	14,65	,30
64	20,7	43,6	11,39	18,42	29,80	,35

Pre žiakov ZZ boli 3 položky veľmi obťažné, jedna položka bola veľmi ľahká (prebodované do tohto výpočtu nezahrňame). Citlivosť pod 30 % malo 12 položiek. V 3 položkách dosiahla vynechanosť hodnotu nad 20 % a v jednej bola neriešenosť nad 30 %.

Prebodované položky 49 a 53 celkovo pre neriešenosť vstupovali ako neprebodované. Celkovo 40 položiek malo hodnotu P. Biseriálu pod stanovenou hranicou 0,30 – slabo rozlišovali žiaci.

3.3 Oblasti testu

Test z hľadiska úspešnosti môžeme interpretovať v dvoch rovinách:

1. úspešnosť podľa jednotlivých oblastí,
2. úspešnosť žiakov v jednotlivých úlohách.

Testové úlohy je možné z tematického hľadiska rozdeliť do troch oblastí:

1. čítanie s porozumením: uvedená oblasť obsahuje aj otázky zamerané na analýzu a interpretáciu textov,
2. jazyk: zvuková stránka jazyka, pravopis, lexikológia, morfológia, syntax, štylistika, komunikácia,
3. literatúra: literárna história, literárna teória.

Tab. 44 Úlohy zaradené do jednotlivých oblastí

Slovenský jazyk a literatúra	3011 – zaradenie do oblastí
Čítanie s porozumením	1, 5, 9, 19, 31, 32, 33, 34, 38, 39, 41, 46, 48, 50, 51, 54, 57, 58, 59, 61
Lexikológia	4, 11, 12, 21, 26, 47, 48, 64
Morfológia	2, 7, 17, 18, 20, 24, 29, 43, 44, 45, 47, 53, 60
Štylistika	15, 63, 64
Syntax	6, 8, 14, 42, 52
Zvuková stránka jazyka	3, 10, 16, 60
Pravopis	23, 49
Komunikácia	62
Práca s informáciami	13
Literárna história	25, 27, 28, 30, 36
Literárna teória	18, 22, 30, 31, 35, 37, 38, 39, 40, 50, 55, 56

Pri porovnávaní úspešnosti treba brať do úvahy aj počet úloh v jednotlivých oblastiach a ich prekryv s čítaním s porozumením.

V nasledujúcich kapitolách sa budeme venovať interpretácii úloh na základe štatistických ukazovateľov, pričom vybrané úlohy sú v jednotlivých oblastiach. Naším cieľom je poukázať najmä na ich obťažnosť a citlivosť.

V tabuľkách 44, 45, 46 a 47 uvádzame priemernú úspešnosť intaktných žiakov a žiakov ZZ, priemernú úspešnosť v oblastiach podľa druhu postihnutia, úspešnosť intaktných žiakov a žiakov ZZ žiakov (v %) podľa druhu ZZ v jednotlivých oblastiach.

Tab.45 Priemerná úspešnosť intaktných žiakov a žiakov ZZ podľa oblastí v teste EČ MS - SJL

	Žiaci	N	Priemer	SE
Čítanie s porozumením	intaktní	35 258	59,8	,1
	so ZZ	1 548	51,5	,4
	spolu	36 806	59,5	,1
Jazyková zložka	intaktní	35 258	55,9	,1
	so ZZ	1 548	44,2	,4
	spolu	36 806	55,4	,1
Literárna zložka	intaktní	35 258	58,6	,1
	so ZZ	1 548	47,0	,5
	spolu	36 806	58,1	,1

Rozdiely vo výkonoch žiakov intaktných a so ZZ boli v jednotlivých oblastiach zanedbateľné.

Tab.46 Priemerná úspešnosť žiakov v oblastiach podľa druhu ZZ v teste EČ MS - SJL

	Druh postihnutia - priemer v %									
	VPU	SP	ZP	TP	CH+ZO	NKS	PA+P	AUT	PS	Spolu
Čítanie s porozumením	51,2	51,5	55,0	54,2	52,8	50,0	46,8	61,4	62,5	51,5
Jazyková zložka	43,0	51,6	52,5	52,5	48,0	50,2	40,8	66,0	60,3	44,2
Literárna zložka	46,3	51,1	52,7	49,4	51,0	48,4	43,8	59,8	53,1	47,0

Tab.47 Úspešnosť intaktných žiakov a žiakov ZZ žiakov (v %) v oblastiach testu EČ MS - SJL

	Žiaci								
	Intaktní			so ZZ			Spolu		
	N	Priemer	SE	N	Priemer	SE	N	Priemer	SE
Čítanie s porozumením	35 258	59,8	,1	1 548	51,5	,4	36 806	59,5	,1
Lexikológia	35 258	52,4	,1	1 548	40,0	,5	36 806	51,8	,1
Morfológia	35 258	57,3	,1	1 548	47,0	,4	36 806	56,9	,1
Štylistika	35 258	40,5	,2	1 548	24,9	,7	36 806	39,8	,2
Syntax	35 258	47,3	,1	1 548	32,9	,6	36 806	46,7	,1
Zvuková stránka jazyka	35 258	72,1	,1	1 548	58,0	,7	36 806	71,5	,1
Pravopis	35 258	78,2	,1	1 548	81,0	,6	36 806	78,3	,1
Komunikácia	35 258	43,9	,3	1 548	22,5	1,1	36 806	43,0	,3
Práca s informáciami	35 258	42,9	,3	1 548	31,7	1,2	36 806	42,5	,3
Literárna história	35 258	51,9	,1	1 548	41,4	,6	36 806	51,4	,1
Literárna teória	35 258	59,6	,1	1 548	47,6	,5	36 806	59,1	,1

Výkony žiakov intaktných a žiakov so ZZ boli v jednotlivých oblastiach porovnateľné.

Tab.48 Úspešnosť žiakov (v %) podľa druhu ZZ v jednotlivých oblastiach testu EČ MS -SJL

	Druh postihnutia - priemer v %									
	VPU	SP	ZP	TP	CH+ZO	NKS	PA+P	AUT	PS	spolu
Čítanie s porozumením	51,2	51,5	55,0	54,2	52,8	50,0	46,8	61,4	62,5	51,5
Lexikológia	38,4	52,1	47,4	47,1	45,3	45,8	35,0	69,6	59,4	40,0
Morfológia	45,6	53,4	57,0	51,5	51,5	57,7	46,9	69,2	63,5	47,0
Štylistika	23,5	39,0	28,2	31,3	32,8	30,6	20,0	38,1	41,7	24,9
Syntax	31,8	37,4	45,2	40,3	32,4	38,3	30,0	48,6	45,0	32,9
Zvuková stránka jazyka	56,9	68,1	63,8	54,6	67,7	68,8	54,2	78,6	75,0	58,0
Pravopis	81,1	78,7	85,3	79,2	81,9	75,0	73,3	92,9	75,0	81,0
Komunikácia	20,8	27,7	37,9	32,3	25,9	16,7	16,7	71,4	50,0	22,5
Práca s informáciami	31,0	38,3	37,9	36,9	31,0	16,7	23,3	57,1	75,0	31,7
Literárna história	40,5	48,5	46,2	47,1	45,2	43,3	35,3	54,3	40,0	41,4
Literárna teória	46,8	51,1	54,3	50,3	51,9	50,0	45,6	60,7	56,3	47,6

3.3.1 Čítanie s porozumením

Priemerná úspešnosť žiakov so ZZ bola **51,5 %** (GYM 67,8 % , SOŠ a konzerv. 49,4 %).

Čítanie s porozumením testovalo 20 úloh, ktoré mali testovať myšlienkové operácie aplikácia a analýza. Podľa výsledkov zo štatistických údajov šesť úloh bolo v pásme ľahkých položiek, skúšali schopnosť žiakov aplikovať alebo využívať informácie z textu. Desať položiek bolo v pásme strednej obtiažnosti a štyri položky boli v pásme obtiažných položiek. Štyri položky mali nevyhovujúcu citlivosť (č. 9, 19, 41) nerozlíšili dostatočne žiakov jednotlivých výkonnostných skupín.

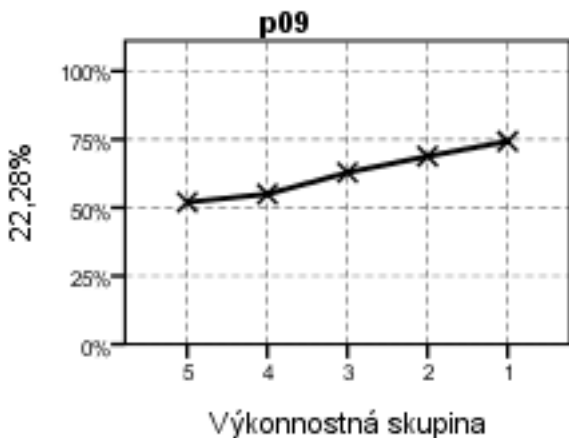
09 V ktorej možnosti je uvedený autorský zámer pisateľa článku z ukážky 2?

- (A) Osloviť nerozhodných mladých ľudí pri výbere hypotéky pred finančným plánom.
- (B) Priblížiť občanom bez vlastného bytu najväčšie výhody hypotekárneho úveru..
- (C) Presvedčiť ľudí o správnosti spolupráce s expertom na peniaze pri kúpe bytu.
- (D) Urobiť reklamu na financovanie vlastného bývania výlučne za osobné úspory.

Tab. 49 Analýza distraktorov položky 09 – s výberom odpovede

		A09	B09	C09	D09	X09
1	P. Bis.	-,13	-,09	,13	,00	,01
2	p	,14	,05	,63	,18	,00
3	N	141,00	54,00	632,00	180,00	3,00

Z analýzy distraktorov vyplýva, že 63,0 % žiakov si zvolilo správnu odpoveď.

Obr. 4 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vyplýva, že položka mala nevyhovujúcu rozlišovaciu silu pre všetky výkonnostné skupiny. Žiaci celkovo v teste najúspešnejší ju riešili s priemernou úspešnosťou 75 %, žiaci najmenej úspešnej skupiny ju riešili s úspešnosťou 52 %. Pre všetkých maturantov bola položka ľahká.

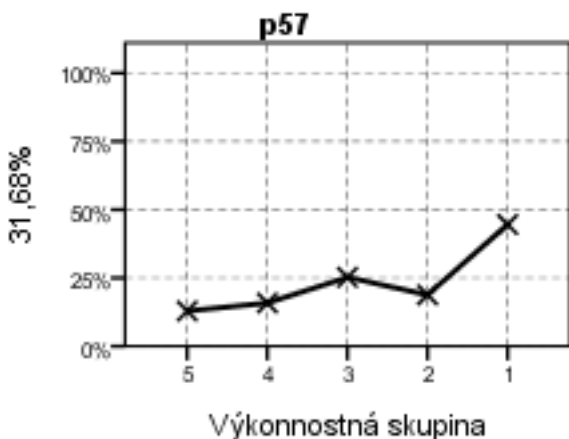
57 Podľa ukážky 8 je novela *Večne je zelený...*

- (A) reťazou voľne pospájaných príhod.
- (B) súborom logicky nadväzujúcich príbehov.
- (C) chronologickým rozprávaním o živote hlavnej postavy.
- (D) lyrickým životopisom bývalého medzinárodného špióna.

Tab. 50 Analýza distraktorov položky 57 – s výberom odpovede

		A57	B57	C57	D57	X57
1	P. Bis.	,20	-,15	-,02	-,05	-,06
2	p	,23	,13	,29	,33	,01
3	N	237,00	132,00	296,00	337,00	8,00

Správnu odpoveď A volilo 23 % žiakov. Najviac žiakov si zvolilo distraktor D a C. Podľa zápornej hodnoty P. Bis vidíme, že distraktory si volili žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 5 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Na základe grafu možno konštatovať, že položka mala vhodnú rozlišovaciu schopnosť. Výraznejšie odlišila skupinu najlepších žiakov, položku riešili s priemernou úspešnosťou okolo 45 %. Pre žiakov gymnázií bola položka stredne obťažná, pre žiakov ostatných stredných škôl obťažná až veľmi obťažná (20,8 %).

3.3.2 Jazyk

Priemerná úspešnosť žiakov so ZZ **44,2 %** (GYM 62,4 %, SOŠ a konzerv. 41,8 %).

V **lexikológii** bolo špecifickým cieľom všetkých 8 položiek aplikovať vedomosti z lexikológie. Mali testovať myšlienkovú operáciu aplikáciu a ich predpokladaný stupeň náročnosti bol 2. Podľa štatistických výsledkov patrilo päť medzi obťažné položky, dve sa zaradili medzi stredne obťažné položky a jedna medzi ľahké položky. Všetky okrem položiek č. 4 a 26 mali vyhovujúcu citlivosť.

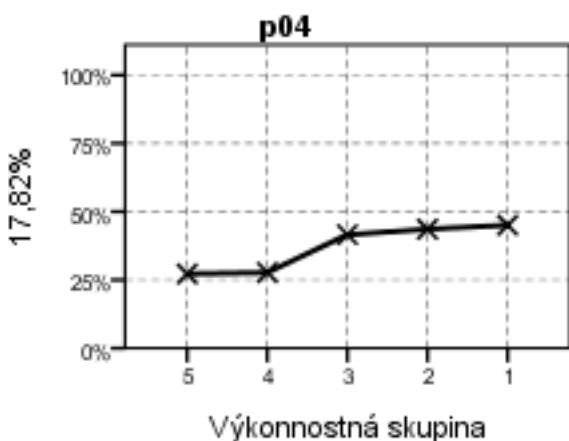
04 V ktorej možnosti je uvedené jadro výpovede z druhej Luciettinej repliky?

- (A) karneval
- (B) tohoročný
- (C) pomaly
- (D) sa končí

Tab. 51 Analýza distraktorov položky 04 – s výberom odpovede

		A04	B04	C04	D04	X04
1	P. Bis.	,08	-,13	-,12	,07	-,01
2	p	,37	,20	,04	,39	,00
3	N	374,00	201,00	40,00	392,00	2,00

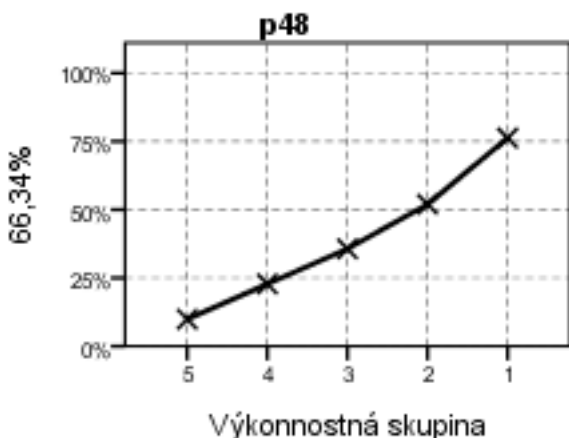
Z analýzy distraktorov vyplýva, že 39 % žiakov si zvolilo distraktor D. Správnu odpoveď A si zvolilo o 2 % menej žiakov.

Obr. 6 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vyplýva, že položka č. 4 mala nevyhovujúcu citlivosť. Mierne oddelila tri najlepšie výkonnostné skupiny žiakov od dvoch najslabších skupín. Nerozlišovala medzi tromi najlepšími ani medzi dvoma najslabšími. Pre všetkých maturantov bola položka stredne obtiažná.

48 Vypíšte z ukážky 6 slovo, ktoré je opozitom/antonymom k prídavnému menu definitívny. Správna odpoveď je *predbežný*.

Obr. 7 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vyplýva, že položka mala veľmi dobrú rozlišovaciu schopnosť. Výrazne odlíšila žiakov celkovo v teste najúspešnejší. Položku riešili s priemernou úspešnosťou 75 %, žiaci najmenej úspešní riešili položku s priemernou úspešnosťou okolo 10%. Pre gymnazistov bola položka ľahká, pre ostatných stredoškóľakov stredne ťažná.

Priemerná úspešnosť v lexikológii je **40,0 %** (GYM 57,9%, SOŠ a konzerv. 37,7 %).

V **morfológii** bolo spolu 13 úloh. Podľa výsledkov štatistických analýz boli dve úlohy ľahké, šesť úloh v pásme strednej ťažnosti, tri úlohy ťažné a dve veľmi ťažké. Všetky úlohy mali špecifický cieľ v aplikácii vedomostí z morfológie a ich predpokladaný stupeň náročnosti bol 2. Mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia. Položky č. 2 a 29 mali nevyhovujúcu citlivosť.

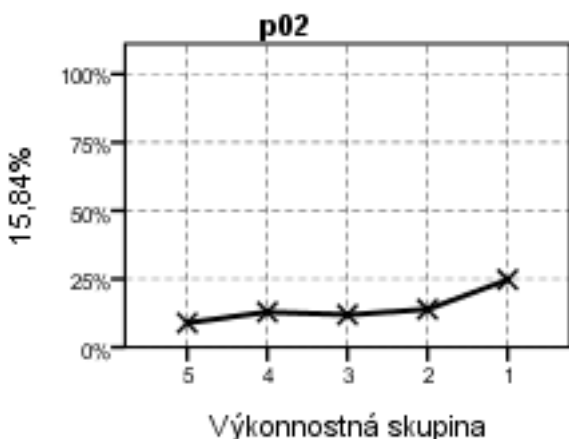
02 V ktorej možnosti sú správne určené slovné druhy prvých slov v posledných dvoch Luciettiných replikách?

- (A) častica, spojka
- (B) citoslovce, častica
- (C) častica, častica
- (D) spojka, spojka

Tab. 52 Analýza distraktorov položky 02 – s výberom odpovede

		A02	B02	C02	D02	X02
1	P. Bis.	,03	-,13	,13	,01	-,04
2	p	,45	,31	,14	,09	,00
3	N	455,00	309,00	146,00	95,00	5,00

Z tabuľky vyplýva, že žiaci volili distraktor A a D. Správnu odpoveď A volilo 14,0 % žiakov

Obr. 8 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vidno, že položka mala veľmi slabú rozlišovaciu silu. Mierne oddelila skupinu celkovo v teste najlepších žiakov, inak nerozlišovala. Položka patrí do oblasti veľmi obťažných. Pre gymnazistov bola obťažná, pre ostatných stredoškôľakov veľmi obťažná.

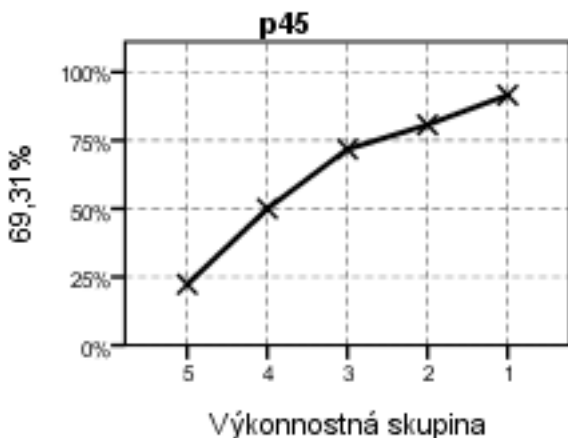
45 Podľa ukážky 8 je novela *Večne je zelený...*

- (E) reťazou voľne pospájaných príhod.
- (F) súborom logicky nadväzujúcich príbehov.
- (G) chronologickým rozprávaním o živote hlavnej postavy.
- (H) lyrickým životopisom bývalého medzinárodného špióna.

Tab. 53 Analýza distraktorov položky 45 – s výberom odpovede

		A45	B45	C45	D45	X45
1	P. Bis.	-,25	,46	-,27	-,12	-,06
2	p	,16	,63	,17	,04	,00
3	N	158,00	639,00	171,00	38,00	4,00

V tabuľke vidíme, že 63,0 % žiakov si zvolilo správnu odpoveď.

Obr. 9 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

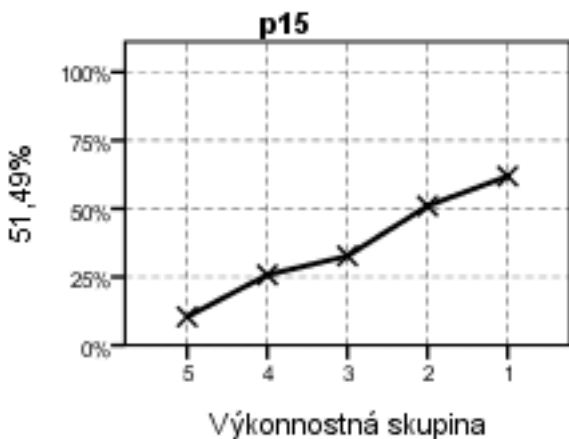
Z grafu vidíme, že položka mala vysokú citlivosť a veľmi dobre rozlišovala žiakov. Žiaci prvej výkonnostnej skupiny riešili položku s priemernou úspešnosťou približne 90 %. Pre gymnazistov bola položka ľahšia, pre ostatných stredoškôľakov stredne obťažná.

Priemerná úspešnosť v morfológii je **47,0 %** (GYM 63,3 %, SOŠ a konzerv. 44,8 %).

Z oblasti **štylistiky** boli v teste tri otvorené úlohy. Bolo pri nich potrebné zapojenie myšlienkových operácií aplikácia a analýza. Na základe štatistík nakoniec boli všetky tri položky obťažné. Všetky položky vyhovujúco rozlíšili žiakov.

15 Do ktorého jazykového štýlu sa zaraďuje ukážka 2?

Správna odpoveď je *publicistický štýl*.

Obr. 10 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Položka patrí k obťažným položkám. Z grafu vyplýva, že má vyhovujúcu citlivosť, dobre rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín. Prvá výkonnostná skupina riešila položku s priemernou úspešnosťou približne 60 %. Pre gymnazistov bola stredne obťažná, pre ostatných stredoškolákov obťažná.

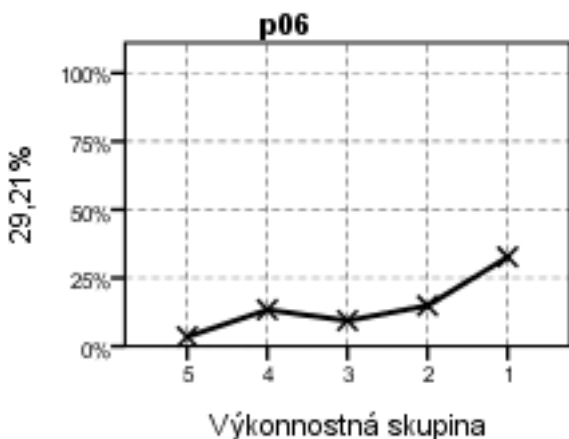
Priemerná úspešnosť v štylistike je **24,9 %** (GYM 47,6 %, SOŠ a konzerv. 22,0 %).

Oblasť **syntaxe** bola v teste zastúpená piatimi úlohami, ktorých špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti zo syntaxe. Zo štatistických výsledkov vyplýva, že dve položky vyšli ako stredne obťažné, dve boli obťažné a jedna veľmi obťažná. Dve z týchto položiek mali nižšiu citlivosť.

06 Vypíšte z nasledujúcej vety priamy predmet.

Vodila nás do divadla iba na dobré komédie.

Správna odpoveď je *nás*.

Obr. 11 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Na základe grafu môžeme konštatovať, že položka mala o niečo nižšiu citlivosť ako stanovuje norma. Mierne odlišila žiakov prvej výkonnostnej skupiny. Položku riešili s priemernou úspešnosťou okolo 30 %. Pre gymnazistov bola obťažná, pre ostatných stredoškolákov veľmi obťažná.

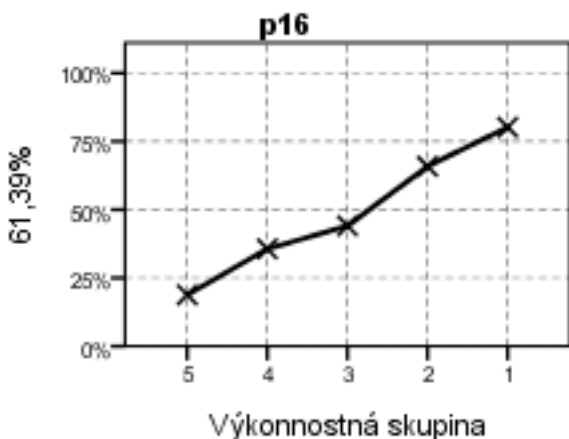
Priemerná úspešnosť v syntaxi je **32,9 %** (GYM 52,8 %, SOŠ a konzerv. 30,4 %).

Zvuková stránka jazyka bola v teste zastúpená štyrmi úlohami, ktorých špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z fonetiky. Mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia. Podľa štatistických ukazovateľov dve položky vyšli ako ľahké a dve stredne obťažné. Okrem položky č. 10 mali vyhovujúcu citlivosť a dobre rozlíšili žiakov.

16 Vypíšte z nasledujúcej vety spoluhlásku, pri výslovnosti ktorej dochádza k znelostnej asimilácii.

Toto bezpochyby najrýchlejšie riešenie môže byť tým najhorším.

Správna odpoveď je z.

Obr. 12 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vidíme, že položka dobre rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín. Žiaci v teste menej úspešní ju riešili s priemernou úspešnosťou okolo 20 %, žiaci v teste úspešní s úspešnosťou nad 75 %. Pre žiakov gymnázií bola úloha ľahká, pre žiakov stredných škôl stredne obťažná.

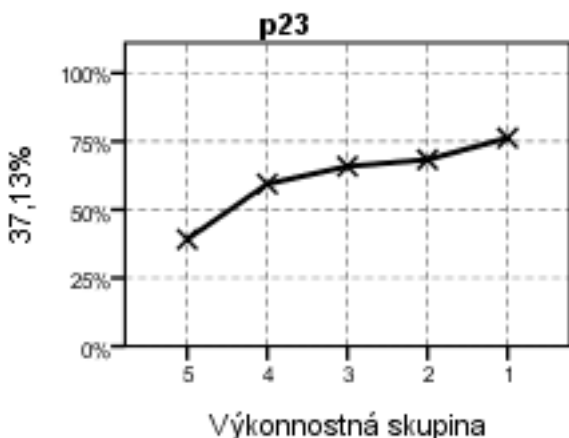
Položku neriešili žiaci so sluchovým postihnutím.

Priemerná úspešnosť vo zvukovej rovine je **58,0 %** (GYM 75,0 %, SOŠ a konzerv. 55,8 %).

Na **pravopis** boli zamerané dve položky – z ktorých položka č. 49 bola na základe rozhodnutia predmetovej validačnej komisie prebodovaná. Špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z ortografie a položky mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia.

23 Napíšte pravopisne správne pomenovanie obyvateľky Grécka.

Správna odpoveď je *Grékyňa*.

Obr. 13 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

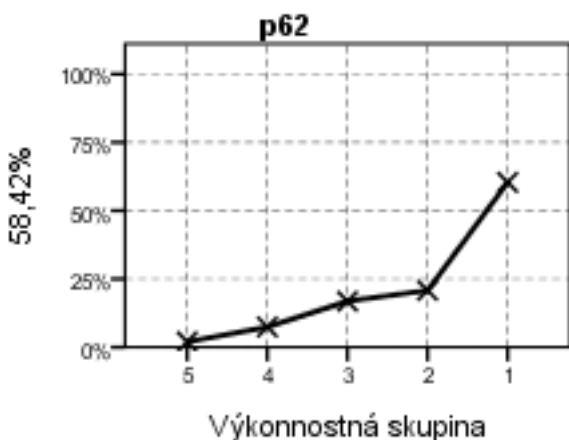
Z grafu vyplýva, že položka rozlíšila žiakov jednotlivých výkonnostných skupín, najvýraznejšie dve posledné výkonnostné skupiny. Pre gymnazistov bola úloha ľahká, pre ostatných stredoškolákov obťažná.

Priemerná úspešnosť v pravopise je **81,0 %** (GYM 61,8 %, SOŠ a konzerv. 37,1 %).

Do oblasti **komunikácia** patrila otvorená úloha č. 62, ktorej cieľom bolo aplikovať základné pojmy z tejto oblasti.

62 Vypíšte z ukážky 8 termín, ktorý označuje účastníka komunikácie.

Správna odpoveď je *adresát/adresátom*.

Obr. 14 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Z grafu vyplýva, že položka mala dobrú rozlišovaciu schopnosť. Výrazne odlišila prvé dve výkonnostné skupiny. Patrila do oblasti obťažných. Položka mala vysokú neriešenosť (30,69 %). Pre žiakov gymnázií bola stredne obťažná, pre ostatných stredoškolákov veľmi obťažná.

Priemerná úspešnosť v komunikácii je **21,5 %** (GYM 59,6 %, SOŠ a konzerv. 17,7 %).

1.3.3 Literárna zložka

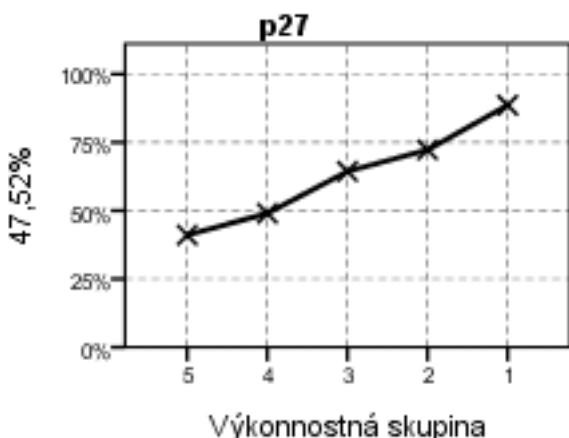
Priemerná úspešnosť bola v literatúre **44,5 %** (GYM 62,5 %, SOŠ a konzerv. 42,2 %).

Oblasť **literárnej histórie** bola v teste zastúpená piatimi úlohami. Špecifickým cieľom úloh bolo využitie vedomostí o známom diele, resp. autorovi a aplikácia vedomostí z dejín literatúry. Na základe štatistických údajov je jedna úloha v pásme ľahkých, jedna úloha v pásme stredne obťažných a tri úlohy v pásme obťažných položiek. Položka č. 25 zaznamenala nevyhovujúcu citlivosť.

Tab. 54 Analýza distraktorov položky č. 27 – s výberom odpovede

		A27	B27	C27	D27	X27
1	P. Bis.	-,24	-,10	-,11	,32	.
2	p	,22	,05	,09	,63	,00
3	N	225,00	53,00	95,00	637,00	,00

Z tabuľky vidno, že 63 % maturantov si zvolilo správnu odpoveď. Podľa zápornej hodnoty P. Bis distraktorov môžeme konštatovať, že si ich volili žiaci v teste menej úspešní.

Obr. 15 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

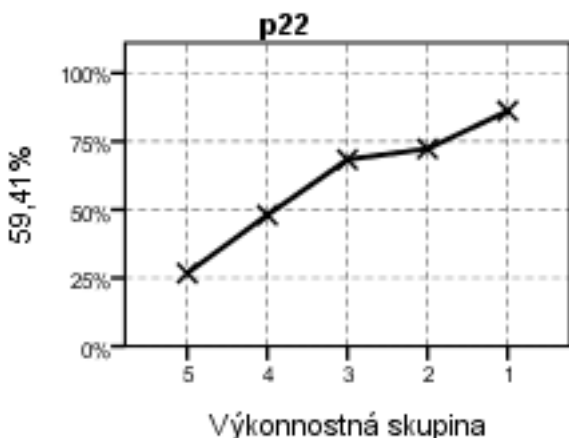
Z grafu vyplýva, že položka mala dobrú rozlišovaciu schopnosť, rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín. Žiaci celkovo v teste úspešní riešili položku s priemernou úspešnosťou okolo 80 %. Pre žiakov gymnázií bola položka veľmi ľahká, pre ostatných maturantov ľahká.

Priemerná úspešnosť v literárnej histórii je **41,4 %** (GYM 57,8 %, SOŠ a konzerv. 39,3 %).

Literárnu teóriu zastupovalo dvanásť položiek, z ktorých viaceré sa prelínali aj s čítaním s porozumením či literárnou históriou. Ich špecifickým cieľom bolo aplikovať vedomosti z teórie literatúry. Úlohy mali testovať myšlienkovú operáciu aplikácia, analýza a dedukcia. Zo štatistických výsledkov vyplýva, že v rámci položiek testovanej oblasti boli zastúpené: jedna veľmi ľahká položka s nevyhovujúcou citlivosťou (č. 40), tri ľahké položky, dve stredne ťažné položky a šesť ťažných položiek.

22 Do ktorého literárneho druhu patria epos, báj a novela?

Správna odpoveď je *epika*.

Obr. 16 Distribúcia úspešnosti a citlivosti

Graf ukazuje, že položka mala veľmi dobrú citlivosť a rozlíšila žiakov všetkých výkonnostných skupín. Žiaci celkovo v teste najúspešnejší, riešili položku s priemernou úspešnosťou okolo 80 %. Pre žiakov gymnázií bola položka veľmi ľahká, pre ostatných maturantov stredne ťažná.

Priemerná úspešnosť v oblasti teórie literatúry je **47,6 %** (GYM 67,1 %, SOŠ 45,1 %).

Po vyhodnotení testu je možné opäť konštatovať, že v rovnakých úlohách zo SJL, ktoré robia ťažkosti žiakom so zdravotným znevýhodnením, dosahujú slabšie výsledky aj intaktní žiaci. Rozdiel v úspešnosti jednotlivých položiek medzi intaktnými žiakmi a žiakmi ZZ nebol vecne významný. Položky zvládli lepšie žiaci gymnázií.

Test bol rovnako náročný pre chlapcov aj dievčatá. V jednotlivých položkách neboli zaznamenané vecne významné rozdiely výkonov medzi pohlaviami.

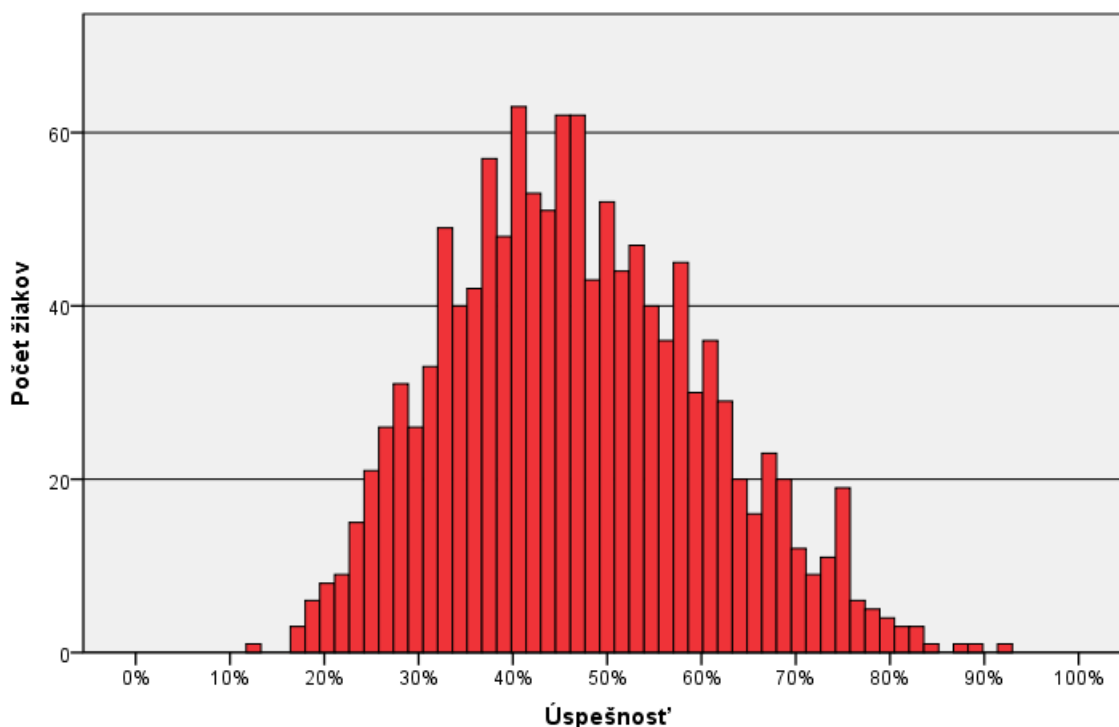
Výsledky ZZ žiakov podľa druhu školy v jednotlivých oblastiach uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab. 55 Priemerná úspešnosť žiakov so ZZ v oblastiach podľa druhu školy – test EČ MS -SJL

SJL	Priemer		
	Druh školy		
	GYM	ostatné SOŠ a konzervatóriá	spolu
Čítanie s porozumením	67,8	49,4	51,5
Jazyková zložka	62,4	41,8	44,2
Lexikológia	57,9	37,7	40,0
Morfológia	63,3	44,8	47,0
Štylistika	47,6	22,0	24,9
Syntax	52,8	30,4	32,9
Zvuková stránka jazyka	75,0	55,8	58,0
Pravopis	86,2	80,3	81,0
Komunikácia	59,6	17,7	22,5
Práca s informáciami	66,3	27,2	31,7
Literárna zložka	62,5	42,2	44,5
Literárna história	57,8	39,3	41,4
Literárna teória	67,1	45,1	47,6

4 Žiaci s vývinovými poruchami učenia

EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa zúčastnilo 1267 žiakov s VPU. V teste dosiahli celkovú úspešnosť **46,8 %**. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť bola 92,2 % najnižšia 12,5 %.

Obr. 17 Histogram úspešnosti žiakov s VPU v teste EČ MS - SJL

Tab. 56 Psychometrické charakteristiky testu žiakov s VPÚ v teste EČ MS - SJL

	SJL17
Počet testovaných žiakov	1 267
Maximum	92,2
Minimum	12,5
Priemer	46,8
Štandardná odchýlka	13,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	0,4
Cronbachovo alfa	,84
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,5

Tab.57 Rozdelenie žiakov ZZ s VPU s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % v teste EČ MS
- SJL

		Pohlavie		spolu
		Chlapci	dievčatá	
Druh školy	GYM	1	0	1
	SOŠ a konzervatóriá	165	62	227
spolu		166	62	228

Úspešnosť menšiu alebo rovnú 33 % malo 18,0 % zo všetkých žiakov s VPU, ktorí písali test zo SJL v EČ MS.

Tab. 58 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32 testu EČ MS - SJL

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	40,9	32,5	,00	,25	,25	,17
2	14,6	16,9	,00	,37	,37	,12
3	62,6	35,6	,00	,12	,12	,21
4	34,9	12,5	,00	,25	,25	,05
5	64,8	41,3	,00	,50	,50	,28
6	13,6	24,4	,00	2,62	2,62	,20
7	45,9	38,1	,00	2,00	2,00	,25
8	54,7	46,9	,00	18,58	18,58	,27
9	62,2	18,1	,00	,25	,25	,12
10	75,9	30,0	,00	,00	,00	,23
11	51,9	45,0	,00	,25	,25	,28
12	65,7	55,0	,00	,12	,12	,39
13	30,9	38,8	,00	,37	,37	,27
14	18,8	46,3	,00	15,71	15,71	,40
15	36,4	51,9	,00	8,23	8,23	,34
16	49,1	63,8	,00	8,10	8,10	,40
17	31,3	40,0	,00	,87	,87	,21
18	21,6	29,4	,00	,25	,25	,20
19	53,6	18,8	,00	,00	,00	,08
20	67,1	38,1	,00	,25	,25	,27
21	34,0	55,0	,00	,12	,12	,35
22	58,7	59,4	,00	11,35	11,35	,38
23	62,1	38,1	,00	3,87	3,87	,20
24	14,5	24,4	,00	17,33	17,33	,20
25	31,5	28,8	,00	,00	,00	,21
26	24,1	8,1	,00	,00	,00	,01
27	62,1	46,3	,00	,00	,00	,30
28	44,6	35,0	,00	,25	,25	,16
29	31,0	19,4	,00	1,00	1,00	,11
30	24,8	31,3	,12	13,59	13,72	,18
31	35,5	56,9	,12	19,83	19,95	,38
32	75,6	33,1	,12	2,62	2,74	,22

Tab. 59 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64 v teste EČ MS - SJL

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	66,3	38,8	,12	,12	,25	,24
34	40,9	40,0	,12	,12	,25	,25
35	44,1	58,1	,12	,12	,25	,37
36	36,9	35,0	,12	,25	,37	,19
37	61,2	53,1	,12	,50	,62	,31
38	33,4	65,6	,12	23,44	23,57	,44
39	35,3	48,1	,12	7,23	7,36	,30
40	81,9	23,1	,12	2,62	2,74	,20
41	41,1	25,0	,12	,25	,37	,13
42	41,5	45,6	,12	,75	,87	,30
43	55,2	24,4	,12	,12	,25	,13
44	54,4	61,9	,12	,62	,75	,38
45	60,8	67,5	,12	,25	,37	,45
46	51,7	34,4	,12	,75	,87	,20
47	45,3	61,9	,25	12,72	12,97	,38
48	38,3	63,8	,25	20,20	20,45	,44
49	100,0	,0	,25	,25	,50	.
50	58,5	42,5	,25	,00	,25	,27
51	77,2	36,9	,25	,12	,37	,23
52	26,4	27,5	,25	,37	,62	,15
53	100,0	,0	,25	,37	,62	.
54	49,1	49,4	,25	8,85	9,10	,30
55	36,5	45,0	,25	24,31	24,56	,30
56	61,8	42,5	,25	7,36	7,61	,27
57	22,6	28,1	,25	,50	,75	,17
58	60,1	48,1	,25	,37	,62	,28
59	71,3	47,5	,37	,00	,37	,33
60	41,3	40,6	,37	,25	,62	,23
61	28,8	26,3	,37	1,12	1,50	,15
62	19,5	54,4	8,98	24,06	33,04	,45
63	19,1	41,9	11,97	3,49	15,46	,32
64	18,1	41,3	11,97	20,07	32,04	,37

Pre žiakov s VPU bolo 7 položiek veľmi obťažných (č. 2, 6, 14, 24, 62, 63, 64), položka 40 bola veľmi ľahká (prebodované položky č. 49 a 53 do tohto počtu nezahŕňame). Citlivosť pod 30 % malo 17 položiek. V 5 položkách dosiahla vynechanosť hodnotu nad 20 % a v dvoch bola neriešenosť nad 30 %. Prebodované položky č. 49 a 53 celkovo pre neriešenosť vstupovali ako neprebodované. Celkovo 41 položiek malo hodnotu P. Biseriálu pod stanovenou hranicou 0,30 – slabo rozlišovali žiakov s VPU.

Žiakom s VPU robili problémy úlohy na čítanie s porozumením a úlohy, v ktorých mali aplikovať vedomosti z oblasti lexikológie a literárnej histórie.

Žiaci s VPU, zaradení podľa stupňa obmedzenia do II. skupiny, mali vzhľadom na dôsledky vyplývajúce z porúch učenia formálne upravený text (zvýraznenie úlohy, členenie textu) a upravené úlohy. Pôvodné úlohy testovali vedomosti aj z pravopisu, tieto boli nahradené inými

úlohami, prípadne bola zo zadania vylúčená požiadavka pravopisnej správnosti odpovede (skúmala sa len obsahová správnosť a pravopis sa nehodnotil). Týmto spôsobom boli upravené dve položky č. 23 a 49.

Položky lepšie zvládli žiaci gymnázií. Test bol rovnako náročný pre chlapcov aj dievčatá. V jednotlivých položkách neboli zaznamenané vecne významné rozdiely vo výkonoch medzi pohlaviami.

Úspešnosť žiakov s VPU v oblastiach SJL uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

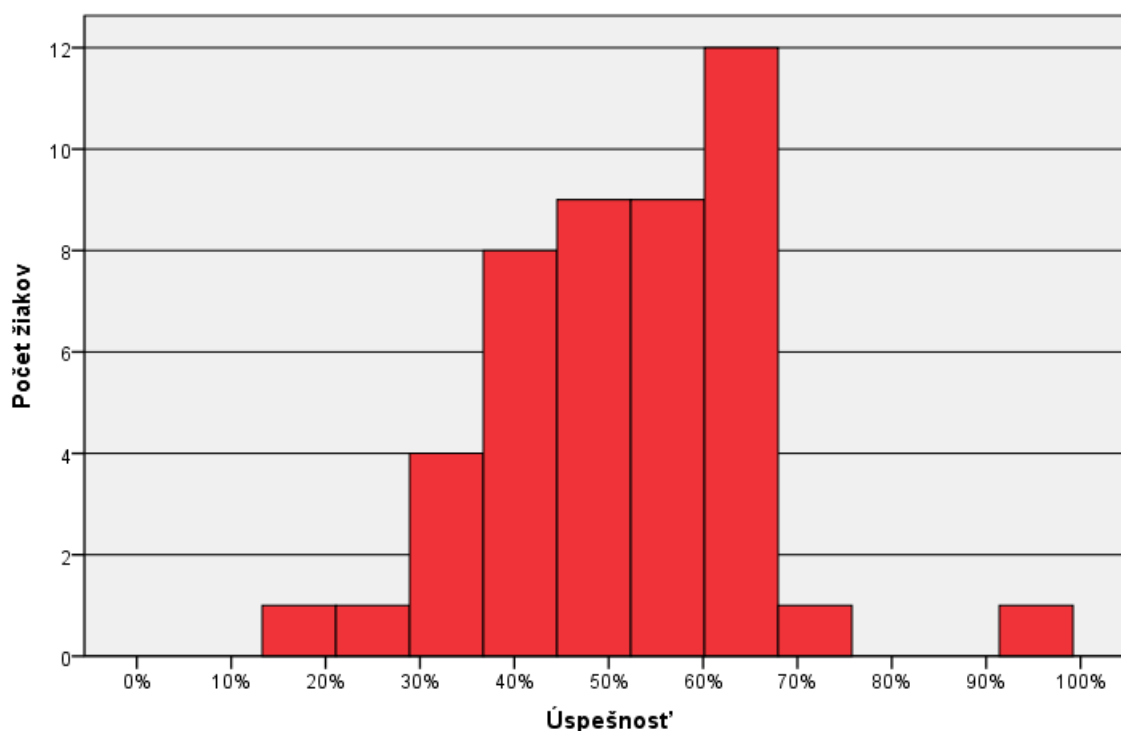
Tab.60 Úspešnosť žiakov VPU (v %) v jednotlivých oblastiach testu EČ MS

	N	Priemer	SE
Čítanie s porozumením	1 267	51,2	0,5
Lexikológia	1 267	38,4	0,6
Morfológia	1 267	45,6	0,5
Štylistika	1 267	23,5	0,8
Syntax	1 267	31,8	0,6
Zvuková stránka jazyka	1 267	56,9	0,8
Pravopis	1 267	81,1	0,7
Komunikácia	1 267	20,8	1,1
Práca s informáciami	1 267	31,0	1,3
Literárna história	1 267	40,5	0,7
Literárna teória	1 267	46,8	0,6

5 Žiaci so sluchovým postihnutím

EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa zúčastnilo 47 žiakov, z toho z gymnázií bolo 10 žiakov, z ostatných stredných škôl 37 žiakov.

Žiaci so SP dosiahli v teste úspešnosť **51,9 %**. Najvyššia dosiahnutá úspešnosť bola 93,8 %, najnižšia 17,2 %.

Obr. 18 Histogram úspešnosti žiakov so SP v teste EČ MS - SJL

Tab. 61 Psychometrické charakteristiky testu žiakov so SP v teste EČ MS - SJL

	SJL17
Počet testovaných žiakov	47
Maximum	93,8
Minimum	17,2
Priemer	51,9
Štandardná odchýlka	13,7
Štandardná chyba priemernej úspešnosti	2,0
Cronbachovo alfa	0,83
Štandardná chyba merania pre úspešnosť	5,6

Tab. 62 Rozdelenie žiakov ZZ so SP s úspešnosťou menšou alebo rovnou 33 % v teste EČ MS - SJL

		Pohlavie		spolu
		chlapci	dievčatá	
Druh školy	SOŠ	3	1	4
spolu		3	1	4

Úspešnosť menšiu ako 33 % mali štyria žiaci SP.

Tab. 63 Súhrnné charakteristiky položiek 1 – 32 žiakov so SP v teste EČ MS - SJL

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosaiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
1	39,5	,0	0,0	0,0	0,0	-,20
2	7,9	28,6	0,0	0,0	0,0	,43
3	81,6	28,6	0,0	0,0	0,0	,28
4	78,9	14,3	0,0	0,0	0,0	,22
5	50,0	85,7	0,0	0,0	0,0	,46
6	7,9	14,3	0,0	0,0	0,0	,41
7	44,7	14,3	0,0	2,6	2,6	,22
8	57,9	42,9	0,0	13,2	13,2	,28
9	60,5	42,9	0,0	0,0	0,0	,36
10	86,8	42,9	0,0	0,0	0,0	,29
11	55,3	42,9	0,0	0,0	0,0	,34
12	78,9	28,6	0,0	0,0	0,0	,44
13	42,1	14,3	0,0	5,3	5,3	,10
14	28,9	42,9	0,0	5,3	5,3	,46
15	28,9	,0	0,0	7,9	7,9	,16
16	28,9	42,9	0,0	2,6	2,6	,29
17	60,5	42,9	0,0	0,0	0,0	,32
18	31,6	57,1	0,0	0,0	0,0	,42
19	47,4	57,1	0,0	0,0	0,0	,26
20	71,1	71,4	0,0	0,0	0,0	,45
21	34,2	85,7	0,0	0,0	0,0	,59
22	71,1	57,1	0,0	0,0	0,0	,43
23	50,0	42,9	0,0	2,6	2,6	,37
24	28,9	85,7	0,0	0,0	0,0	,42
25	39,5	57,1	0,0	0,0	0,0	,32
26	47,4	28,6	0,0	0,0	0,0	,13
27	60,5	71,4	0,0	0,0	0,0	,58
28	42,1	42,9	0,0	0,0	0,0	,25
29	34,2	14,3	0,0	0,0	0,0	-,02
30	42,1	57,1	0,0	7,9	7,9	,28
31	23,7	42,9	0,0	15,8	15,8	,23
32	65,8	42,9	0,0	2,6	2,6	,35

Tab. 64 Súhrnné charakteristiky položiek 33 – 64 žiakov so SP v teste EČ MS - SJL

Položka	Obťažnosť	Citlivosť	Nedosiahnutosť	Vynechanosť	Neriešenosť	Korelácia medzi položkou a zvyškom testu
33	71,1	14,3	0,0	0,0	0,0	,25
34	28,9	28,6	0,0	0,0	0,0	,25
35	55,3	57,1	0,0	0,0	0,0	,32
36	47,4	71,4	0,0	0,0	0,0	,38
37	71,1	42,9	0,0	0,0	0,0	,39
38	26,3	42,9	0,0	18,4	18,4	,30
39	65,8	28,6	0,0	15,8	15,8	,11
40	73,7	-14,3	0,0	10,5	10,5	,02
41	39,5	42,9	0,0	0,0	0,0	,26
42	57,9	42,9	0,0	0,0	0,0	,36
43	84,2	57,1	0,0	0,0	0,0	,45
44	60,5	71,4	0,0	0,0	0,0	,36
45	65,8	57,1	0,0	0,0	0,0	,44
46	47,4	28,6	0,0	2,6	2,6	,21
47	47,4	42,9	0,0	13,2	13,2	,26
48	44,7	85,7	0,0	7,9	7,9	,46
49	100,0	,0	0,0	0,0	0,0	.
50	57,9	28,6	0,0	0,0	0,0	,12
51	81,6	28,6	0,0	0,0	0,0	,23
52	31,6	28,6	0,0	0,0	0,0	,23
53	100,0	,0	0,0	0,0	0,0	.
54	39,5	28,6	0,0	10,5	10,5	,05
55	31,6	14,3	0,0	15,8	15,8	-,13
56	47,4	28,6	0,0	23,7	23,7	,18
57	26,3	-14,3	0,0	0,0	0,0	,03
58	36,8	42,9	0,0	0,0	0,0	,22
59	73,7	42,9	0,0	0,0	0,0	,17
60	78,9	,0	0,0	0,0	0,0	,16
61	36,8	28,6	0,0	2,6	2,6	,21
62	23,7	57,1	0,0	15,8	15,8	,38
63	44,7	71,4	0,0	5,3	5,3	,37
64	44,7	42,9	0,0	13,2	13,2	,35

Pre žiakov SP boli 2 položky veľmi obťažné (č. 2, 6), 4 boli pre nich veľmi ľahké. Citlivosť pod 30 % malo 27 položiek. V 1 položke dosiahla vynechanosť hodnotu nad 20 %. Celkovo 33 položiek malo hodnotu korelácie položky so zvyškom testu pod hranicou 0,30 – slabo rozlišovali žiakov (z toho 3 položky mali túto hodnotu zápornú).

Jednotlivé položky lepšie zvládli žiaci gymnázií.

Žiakom s vývinovými poruchami učenia robili problémy úlohy na čítanie s porozumením a úlohy, v ktorých mali aplikovať vedomosti z oblasti morfológie a štylistiky.

Žiaci so SP zaradení podľa stupňa obťažnosti do 2. a 3. skupiny, mali vzhľadom na dôsledky vyplývajúce z postihnutia upravené položky č. 3, 4, 10, 16, 26, 38, 60

Úspešnosť žiakov so SP v oblastiach SJL uvádzame v nasledujúcej tabuľke.

Tab.65 Úspešnosť žiakov SP (v %) v jednotlivých oblastiach testu EČ MS - SJL

	N	Priemer	SE
Čítanie s porozumením	47	51,5	2,5
Lexikológia	47	52,1	3,3
Morfológia	47	53,4	2,6
Štylistika	47	39,0	4,9
Syntax	47	37,4	3,9
Zvuková stránka jazyka	47	68,1	3,4
Pravopis	47	78,7	3,6
Komunikácia	47	27,7	6,6
Práca s informáciami	47	38,3	7,2
Literárna história	47	48,5	3,8
Literárna teória	47	51,1	2,5

6 Vyhodnotenie PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry

Cieľom PFIČ MS je preveriť schopnosť žiaka písať samostatne, žánrovo, štylisticky a gramaticky adekvátne, jasne, zrozumiteľne a na primeranej úrovni podľa cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti absolventa strednej školy. PFIČ MS je riadené písanie na základe slovného, vizuálneho alebo sluchového podnetu. Testovali sa ňou zručnosti ako formálne členenie písomného prejavu, dodržanie obsahu, používanie primeraných gramatických štruktúr, rozsah slovnej zásoby, kompozícia, štylizácia a pravopis.

Hodnotenie PFIČ MS zo SJL riadili vedúci predmetovej komisie SJL na jednotlivých školách. Hodnotiteľmi boli interní učitelia, ktorí majú v aprobácii slovenský jazyk a riadili sa pokynmi vedúceho PK a Pokynmi na hodnotenie PFIČ MS, pričom rešpektovali obsah Cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry. PFIČ MS každého žiaka mali posúdiť dvaja hodnotitelia.

Pre hodnotenie PFIČ boli žiaci so zdravotným znevýhodnením (ZZ) rozdelení do dvoch skupín:

- a) žiaci so ZZ bez skupiny žiakov s vývinovými poruchami učenia (VPU) – žiaci boli hodnotení rovnako ako intaktní žiaci.

Maximálny počet bodov za vonkajšiu formu a celkový dojem bol 4 body. Vnútoraná forma sa členila na päť častí – obsah, kompozícia, jazyk, pravopis, štýl – maximálne 4 body. Maximálny počet možných dosiahnutých bodov za vnútornú formu bol 20 bodov, za celú PFIČ MS 28 bodov (100 percent).

- b) žiaci so ZZ – skupina žiakov s VPU – žiaci mali upravené hodnotenie.

Maximálny počet možných dosiahnutých bodov bol 20 (100 percent). Hodnotenie bolo upravené nasledovne:

- zrušilo sa hodnotenie vonkajšej formy; hodnotenie dodržania rozsahu, ktoré bolo súčasťou hodnotenia vonkajšej formy, sa presunulo do celkového dojmu,
- v rámci vnútornej formy sa nehodnotil pravopis.

Úspešnosť žiaka sa udávala v percentách.

PFIČ MS VUJ mohli žiaci písať 150 minút plus predĺženie času podľa zaradenia do skupiny podľa stupňa obmedzenia, pričom mali dodržať rozsah najmenej 1,5 strany a najviac 3 strany formátu A₄. Pre žiakov so ZP, TP a VPU pripravil administrátor viac hárkov. Žiaci písali podľa potreby cez 2, prípadne viac riadkov. Počet strán závisel od veľkosti písma žiaka. Žiaci si mohli vybrať jednu zo štyroch ponúknutých tém rôznych žánrov. Zvolili si tú tému, v ktorej mohli najviac rozvinúť svoje zručnosti, schopnosti a vedomosti.

Žiaci so zdravotným znevýhodnením písali PFIČ MS:

- na dvojhárky,
- na počítači – odovzdali tlačový výstup z počítača.

PFIČ MS zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry a maďarského jazyka a literatúry sme pre malú vzorku maturantov nevyhodnocovali.

6.1 Výber tém

PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa zúčastnilo 1 385 žiakov. Údaje sme dostali o 1 344 žiakoch, ktorí mali kompletne ohodnotené všetky oblasti PFIČ.

Témy PFIČ MS 2017

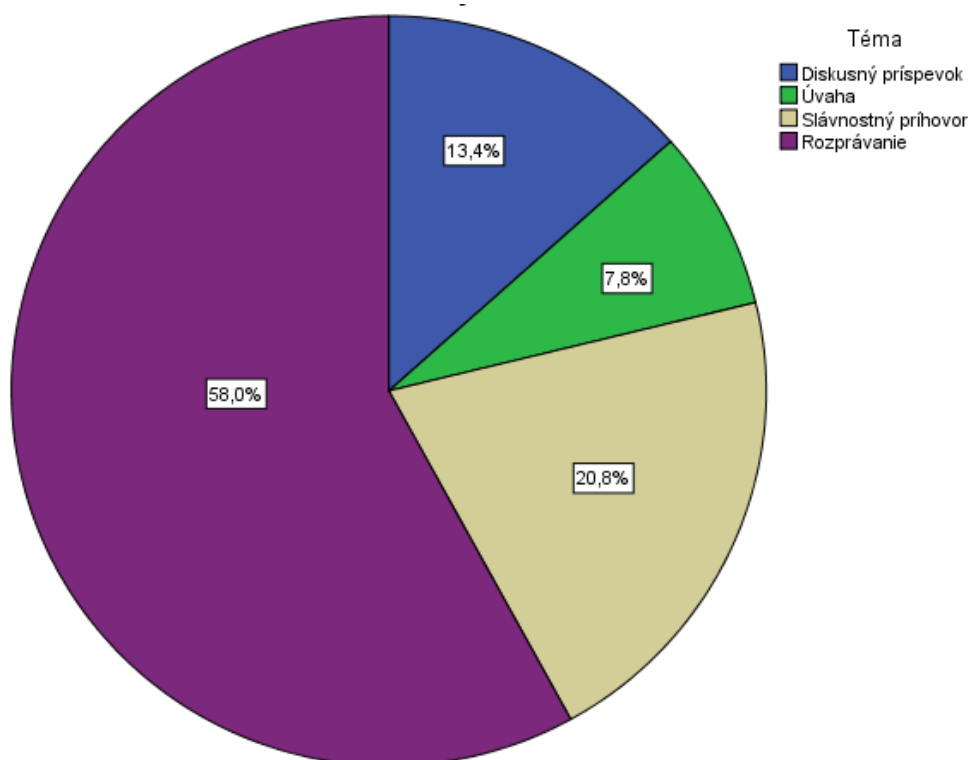
1. Zmeny v spoločnosti sú rýchlejšie než naša schopnosť adaptovať sa na ne (Diskusný príspevok)
2. „Načo je knižka,“ pomyslela si Alica, „keď nemá ani obrázky...?“ *Lewis Carroll, Alica v krajine zázrakov* (Úvaha)
3. Začiatok či koniec? (Slávnostný príhovor pri príležitosti ukončenia stredoškolského štúdia)
4. Vtedy som si uvedomil/uvedomila, že na to mám (Rozprávanie)

6.2 Žiaci so ZZ (bez žiakov s VPU)

PFIČ zo SJL písalo 234 žiakov, medzi ktorými bol 1 žiak opravného a 2 z náhradného termínu. Žiakov, ktorí písali PFIČ a robili EČ MS v riadnom termíne, bolo 231.

Tab. 66 Výber žánrov /tém PFIČ MS zo SJL žiakov so ZZ (bez žiakov s VPU)

		počet	%
Téma	Diskusný príspevok	31	13,4
	Úvaha	18	7,8
	Slávnostný príhovor	48	20,8
	Rozprávanie	134	58,0
	Spolu	231	100,0

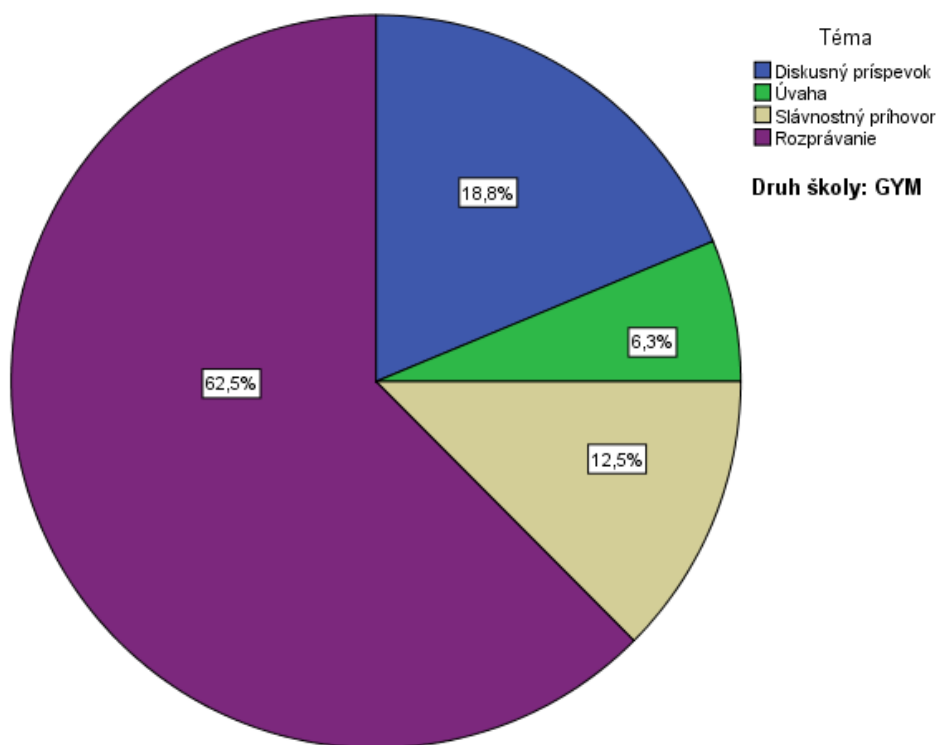

Obr. 19 Pomerné zastúpenie jednotlivých žánrov/tém – žiaci ZZ (bez žiakov s VPU)

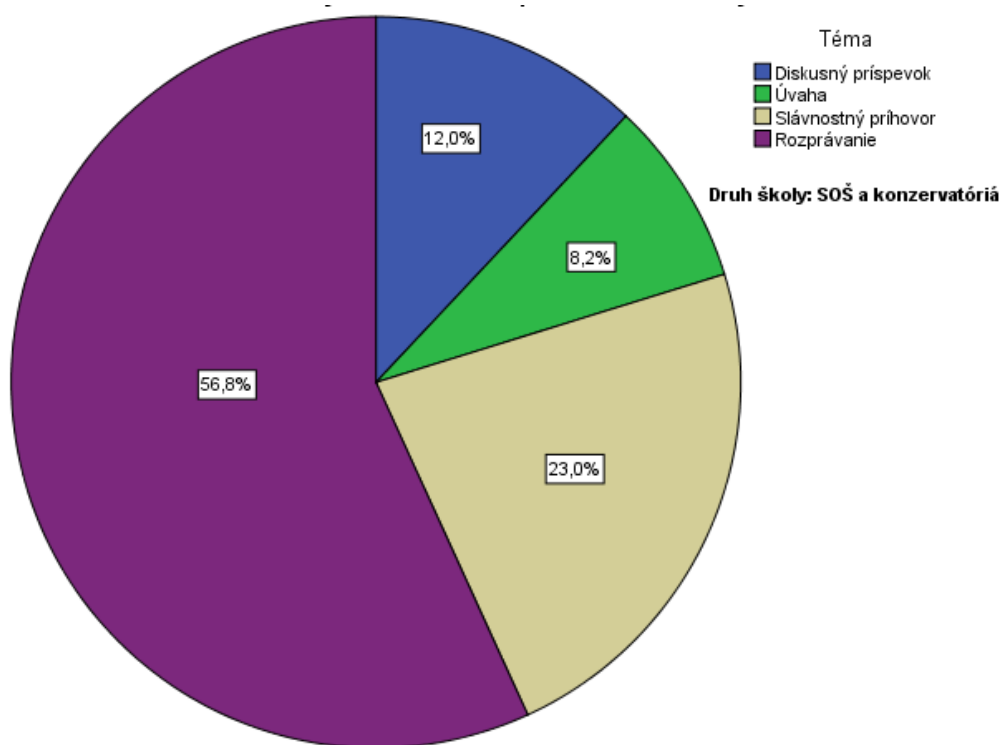
Z tabuľky č. 66 a obr. 19 vyplýva, že najviac žiakov so ZZ si volila rozprávanie (58,0 %), druhým najpočetnejším žánrom bol slávnostný príhovor (20,8 %), nasleduje diskusný príspevok (13,4 %) a najmenej žiakov si vybralo úvahu (7,8 %).

Rovnaké poradie výberu tém ostáva zachované u žiakov SOŠ a konzervatórií, čo dokumentuje aj obr. č. 21.

Žiaci gymnázií volili poradie rozprávanie, diskusný príspevok, slávnostný príhovor. Úvahu si vybralo len 6,3 % žiakov. Pozri obr. č. 20.

Obr.20 Výber žánrov/tém PFIČ podľa druhu školy – gymnáziá

Obr.21 Výber žánrov/tém PFIČ podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

6.3 Úspešnosť PFIČ

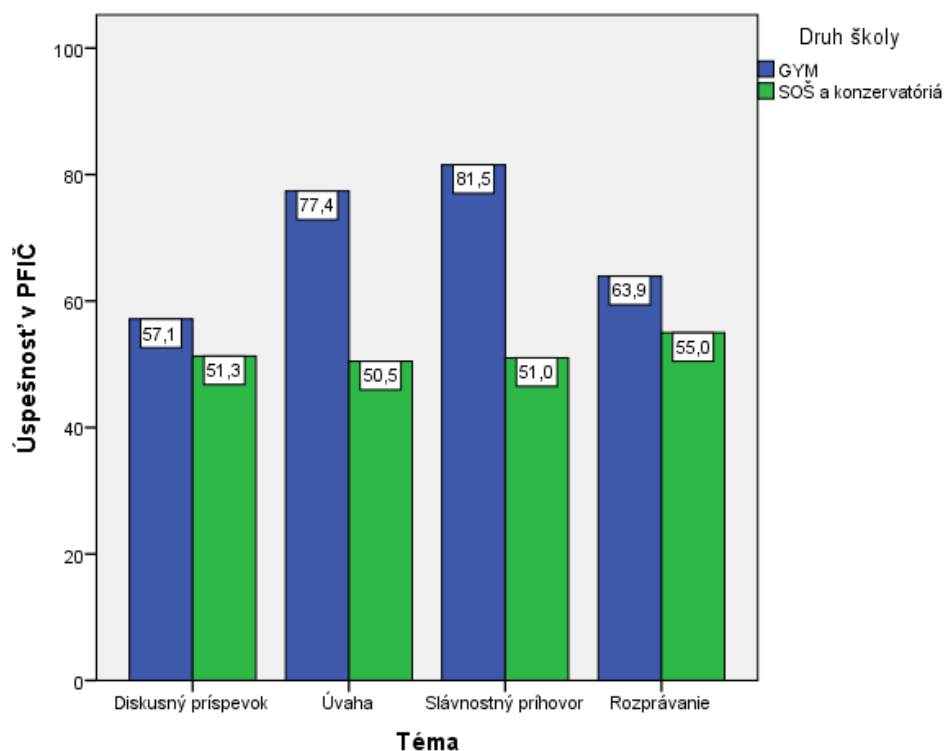
Úspešnosť PFIČ žiakov ZZ (bez VPU) bola **55,8 %** (GYM 65,7 %, SOŠ a konzervatóriá (53,3 %).

Pri analýze PFIČ nás zaujímalo, či výber témy ovplyvňuje jej úspešnosť.

V nasledujúcej tabuľke uvádzame úspešnosť žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií podľa zvolenej témy a druhu školy.

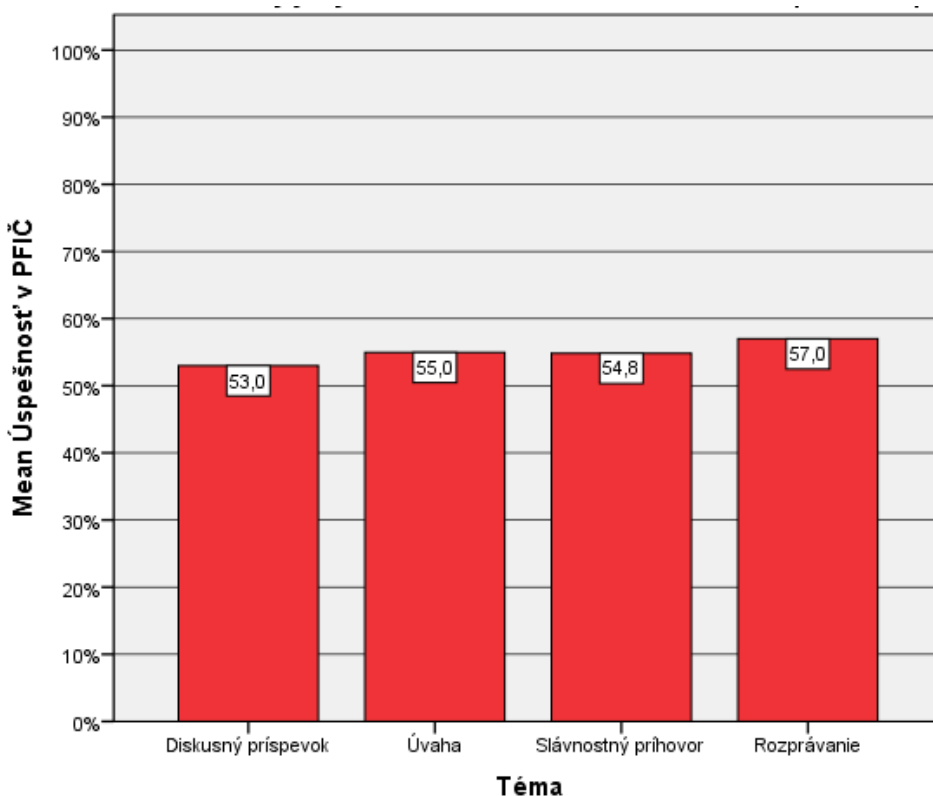
Tab. 67 Úspešnosť (v %) PFIČ MS žiakov ZZ (bez VPU) podľa druhu školy v témach

Téma	Druh školy	N	Priemer	SE
Diskusný príspevok	GYM	9	57,1	8,6
	SOŠ a konzervatóriá	22	51,3	3,0
	Spolu	31	53,0	3,2
Úvaha	GYM	3	77,4	15,5
	SOŠ a konzervatóriá	15	50,5	6,2
	Spolu	18	55,0	6,1
Slávnostný príhovor	GYM	6	81,5	5,4
	SOŠ a konzervatóriá	42	51,0	2,7
	Spolu	48	54,8	2,9
Rozprávanie	GYM	30	63,9	2,7
	SOŠ a konzervatóriá	104	55,0	1,7
	Spolu	134	57,0	1,5

Obr. 22 Úspešnosť PFIČ MS žiakov so ZZ (bez VPU) podľa druhu školy žánra/témy

Žiaci gymnázií dosiahli štatisticky lepšie výsledky ako žiaci stredných odborných škôl. Najväčšie rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy boli u žiakov, ktorí si zvolili slávnostný príhovor. Najmenší rozdiel bol zistený medzi žiakmi, ktorí si zvolili diskusný príspevok.

Obr. 23 Úspešnosť PFIČ MS žiakov so ZZ (bez VPU) podľa žánra/témy

Žiaci dosiahli v PFIČ zo slovenského jazyka a literatúry priemernú úspešnosť **55,8 %**, pričom najúspešnejší boli v obsahu textu (67,4 %) a vo vonkajšej forme (65,6 %), najnižšiu úspešnosť dosahujú každoročne v pravopise (15,8 %).

Tab. 68 Priemerná úspešnosť žiakov so ZZ (bez VPU) v oblastiach podľa druhu školy

Druh školy	Úspešnosť vo vonkajšej forme	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v pravopise	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť v PFIČ
GYM	77,1	71,9	72,4	64,6	30,7	68,7	74,5	65,7
SOŠ a konzervatória	62,6	66,3	60,9	54,9	11,9	53,8	62,4	53,3
Spolu	65,6	67,4	63,3	56,9	15,8	56,9	64,9	55,8

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií v oblasti vonkajšia forma. Žiaci stredných odborných škôl dosiahli najlepšie výsledky v oblasti obsah textu. Najmenej úspešní boli žiaci oboch druhov škôl v pravopise.

6. 4 Žiaci s VPU

PFIČ MS zo SJL písalo 1 270 žiakov s VPU, medzi ktorými bol 1 žiak z opravného a 2 z náhradného termínu. Žiakov, ktorí písali PFIČ a robili EČ MS v riadnom termíne, bolo 1 267.

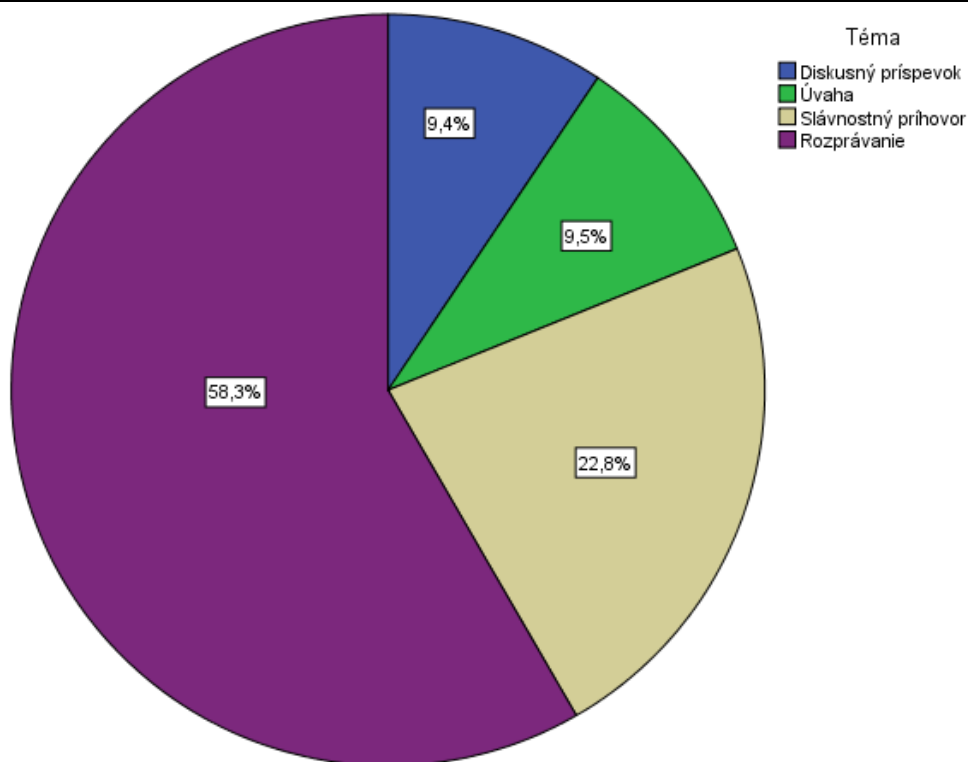
Nasledujúce tabuľky a graf znázorňujú pomerné zastúpenie tém PFIČ MS žiakov gymnázií a stredných odborných škôl a konzervatórií.

Tab. 69 Výber žánrov/tém PFIČ MS – žiaci s VPU

		počet	%
Téma	Diskusný príspevok	119	9,4
	Úvaha	120	9,5
	Slávnostný príhovor	289	22,8
	Rozprávanie	739	58,3
	Spolu	1 267	100,0

Tab. 70 Počet škôl podľa druhu a žiakov s VPU, ktorí písali PFIČ MS

		Školy		Žiaci	
		Počet	%	počet	%
Druh školy	GYM	70	20,1%	122	9,6%
	SOŠ a konzervatóriá	279	79,9%	1 145	90,4%
	Spolu	349	100,0%	1 267	100,0%

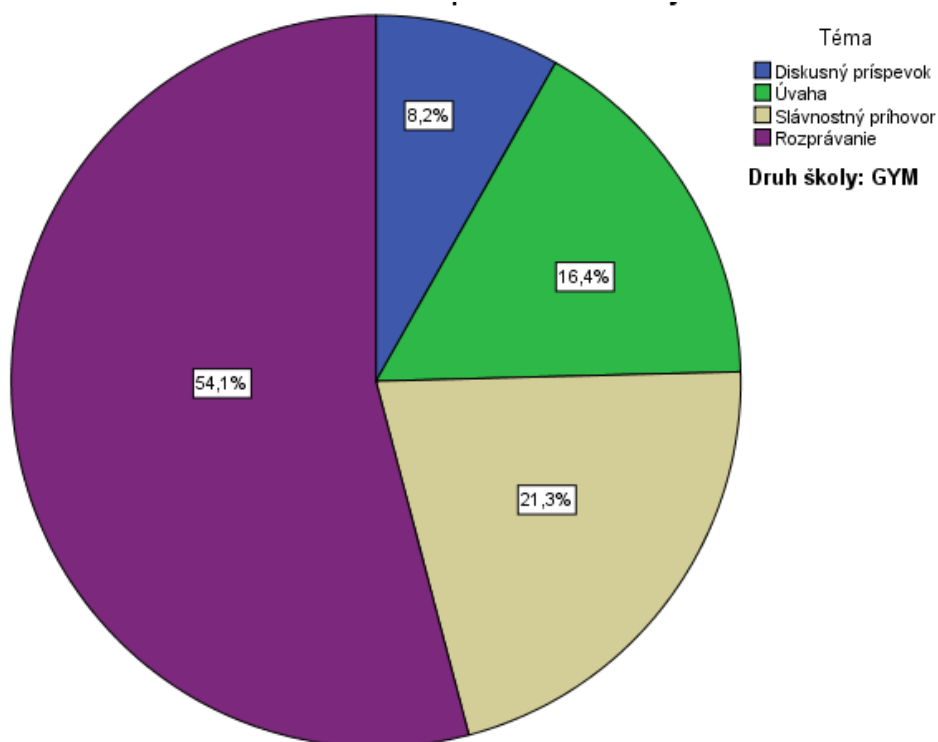

Obr. 24 Pomerné zastúpenie jednotlivých žánrov/tém PFIČ MS žiakov s VPU

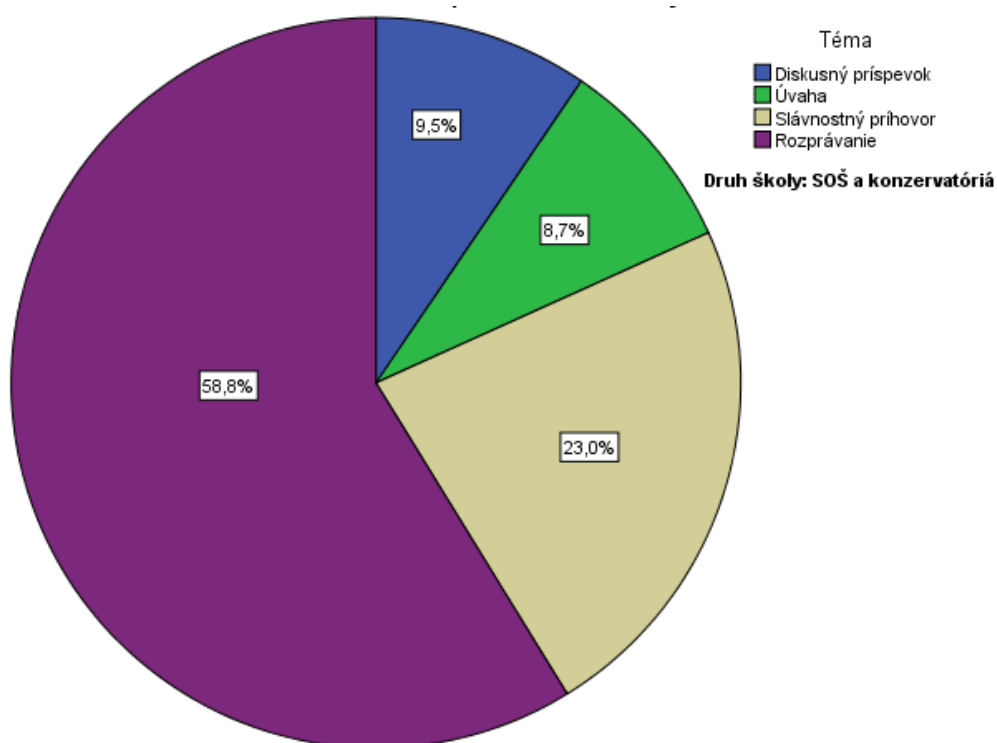
Z tabuľky č. 69 a obr. 24 vyplýva, že viac ako polovica žiakov s VPU si vybrala rozprávanie (58,3 %), slávnostný príhovor (22,8 %), nasleduje úvaha a diskusný príspevok s minimálnym rozdielom.

Poradie žánrov ostalo zachované aj pri žiakoch gymnázií, čo dokumentujú aj obr. č. 25.

Žiaci SOŠ a konzervatórií vymenili žánre/témy s minimálnym rozdielom diskusný príspevok (9,5 %), úvaha (8,7 %). Pozri obr. č. 26.

Obr. 25 Výber žánrov/tém podľa druhu školy – gymnáziá

Obr. 26 Výber žánrov/tém podľa druhu školy – SOŠ a konzervatóriá

6.5 Úspešnosť PFIČ MS žiakov s VPU

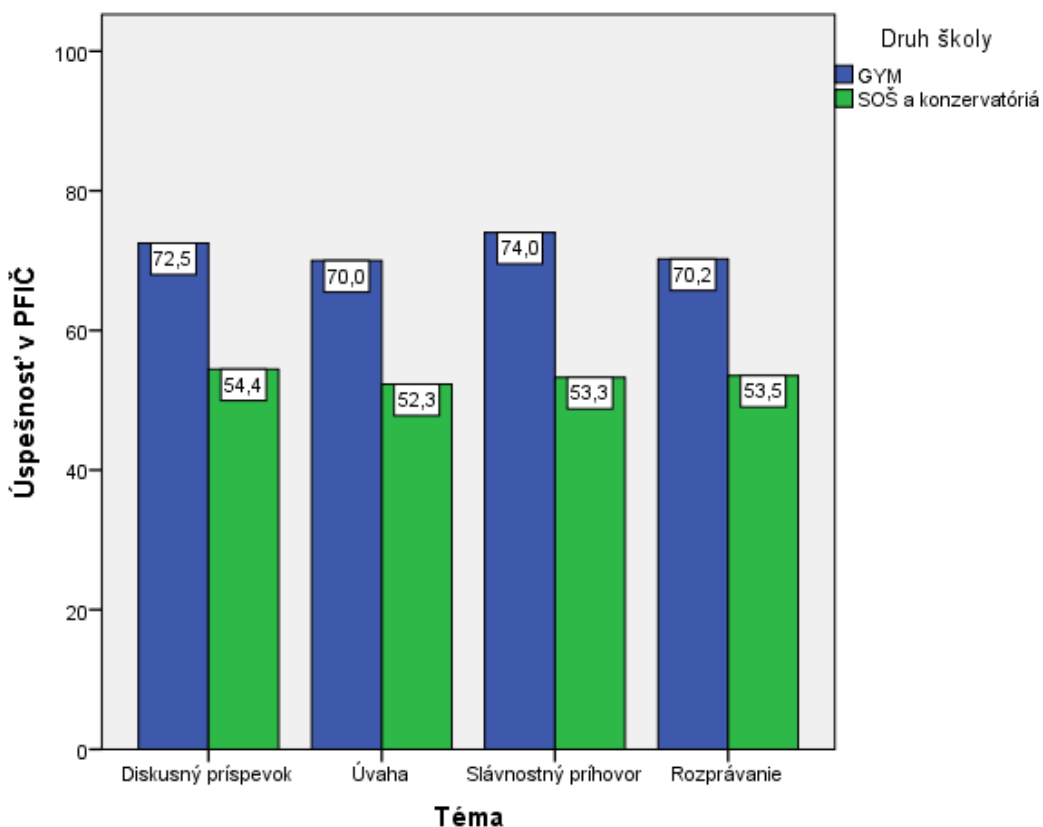
Úspešnosť PFIČ MS žiakov s VPU bola **55,2 %** (GYM 71,2 %, SOŠ a konzervatóriá (53,5 %).

Tab. 71 Úspešnosť v častiach a celku podľa druhu školy

Druh školy	Úspešnosť v obsahu textu	Úspešnosť v kompozícii	Úspešnosť v jazyku	Úspešnosť v štýle	Úspešnosť v celkovom dojme	Úspešnosť v PFIČ
GYM	75,2	75,0	63,9	68,0	73,8	71,2
SOŠ a konzervatóriá	60,2	55,5	47,3	46,7	57,5	53,5
Spolu	61,6	57,4	48,9	48,8	59,1	55,2

Najlepšie výsledky dosiahli žiaci gymnázií v oblasti obsah textu a horšie v oblasti jazyk.

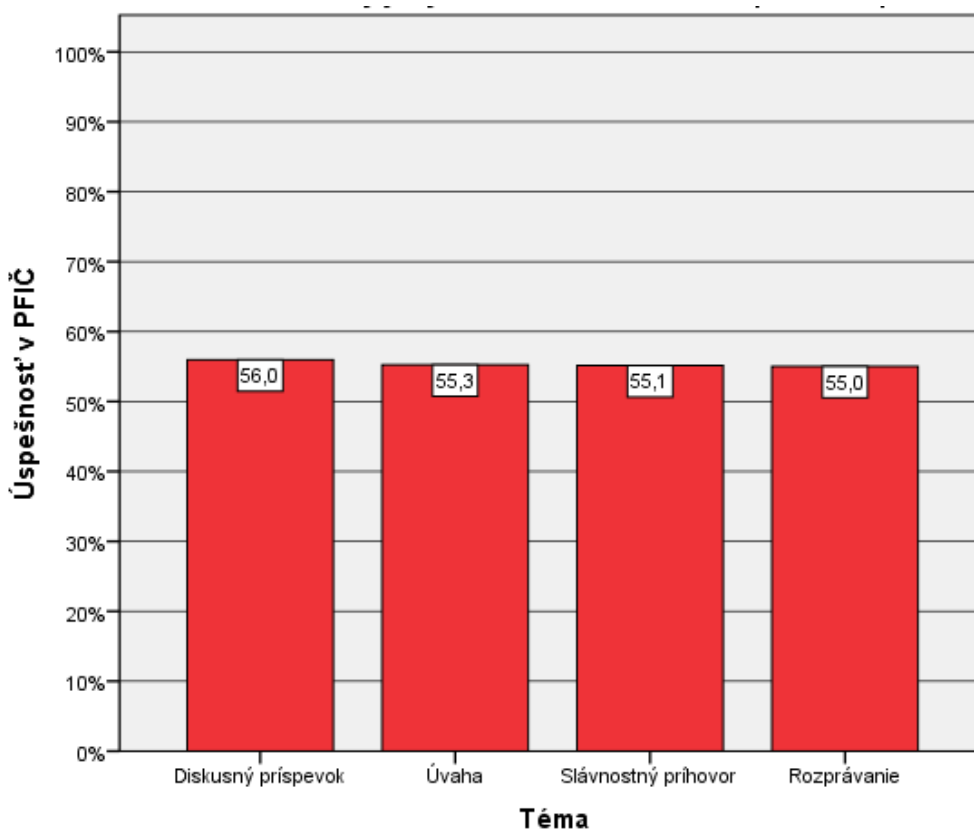
Žiaci stredných odborných škôl dosiahli najlepšie výsledky v oblasti obsah textu a horšie v oblasti štýl.

Obr. 27 Úspešnosť žiakov VPU v jednotlivých témach podľa druhu školy a žánra/témy

Žiaci gymnázií dosiahli štatisticky významne lepšie výsledky ako žiaci stredných odborných škôl. Najväčšie rozdiely v úspešnosti podľa druhu školy boli u žiakov, ktorí si vybrali slávnostný príhovor. Najmenší rozdiel bol zistený medzi žiakmi, ktorí si vybrali rozprávanie.

Podľa zvolenej témy najvyššiu priemernú úspešnosť dosiahli gymnazisti v slávnostnom príhovore (74,0 %) a žiaci SOŠ a konzervatórií v diskusnom príspevku (54,4 %).

Obr. 28 Celková priemerná úspešnosť žiakov s VPU v PFIČ MS podľa žánra/témy

Žiaci s VPU dosiahli v PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry priemernú úspešnosť **55,2 %**, pričom najúspešnejší boli v obsahu textu (61,6 %) a v kompozícii (57,4 %), najnižšiu úspešnosť dosiahli v jazyku (48,9 %) a štýle (48,8 %).

Žiaci s VPU nemali hodnotenú vonkajšiu formu a pravopis. Žiaci gymnázií dosiahli lepšie výsledky ako žiaci stredných odborných škôl vo všetkých témach.

Záver

Na výsledky riešenia testu EČ MS zo slovenského jazyka a literatúry sa môžeme pozerieť z hľadiska kvality výkonu žiakov, ako aj z hľadiska kvality meracieho nástroja – testu, pričom tieto dva aspekty sú navzájom prepojené.

Test **EČ MS zo SJL** riešilo 1 548 maturantov so zdravotným znevýhodnením. Podľa typu školy bolo 178 žiakov z gymnázií a 1 370 zo SOŠ a konzervatórií. Najviac žiakov so ZZ bolo v Bratislavskom a Košickom kraji, najmenej v Prešovskom a Trnavskom kraji.

Priemerná úspešnosť žiakov so ZZ v EČ MS bola **47,6** percent. Národný priemer bol 57,6 percent. Z hľadiska typu školy bol výkon žiakov gymnázií s úspešnosťou 65,2 percent vyšší ako výkon žiakov stredných odborných škôl a konzervatórií s úspešnosťou 45,4 percent. Test bol rovnako náročný pre chlapcov aj dievčatá.

Vyhodnotenie úspešnosti žiakov so ZZ v jednotlivých oblastiach SJL v EČ MS preukázalo nižšiu úspešnosť vo všetkých oblastiach slovenského jazyka. Výsledky žiakov v jednotlivých oblastiach môžeme len konštatovať vzhľadom na meniaci sa počet a náročnosť úloh v jednotlivých oblastiach testu. Úspešnosť v jednotlivých úlohách závisí aj od toho, či ide o úlohu s výberom odpovede alebo úlohu s krátkou odpoveďou. Po vyhodnotení testu konštatujeme, že v úlohách s výberom odpovede dosiahli žiaci so ZZ vyššiu úspešnosť.

V správe sme hodnotili výsledky všetkých žiakov so ZZ, žiakov s VPU a žiakov so SP.

Žiaci mali predĺžený čas, zapisovali odpovede do testových zošitov, mali upravené testy po formálnej stránke – zväčšené písmo, zvýraznenú podstatu úlohy, členenie textu, testy v elektronickej forme. Úpravy nemenili obsah a obťažnosť úloh, poskytovali dostatočný čas na riešenie testu. Pomohli žiakom ľahšie sa orientovať v teste a nerozptyľovať ich pozornosť medzi test a odpoveďový hárok. Zohľadňovali obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia.

Žiaci so ZP, SP a VPU mali upravené úlohy vzhľadom na obmedzenia vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia.

Úspešnosť žiakov so ZZ v PFIČ MS bola **55,8** percent a žiakov s VPU bola **55,2** percent.

Najúspešnejšou oblasťou u žiakov so ZZ bol obsah textu (67,4 %) a vonkajšia forma (65,6 %).

Najslabšou oblasťou bol pravopis s úspešnosťou 15,8 percent.

Žiaci s VPU boli najúspešnejší v časti obsah textu (61,6 %). Žiakom s VPU sa nehodnotil pravopis a vonkajšia forma, nedodržený rozsah sa hodnotil v časti celkový dojem.

Použitá literatúra

1. *Cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry.* ŠPÚ: Bratislava 2012.
2. *Diagnostika, vzdelávanie a testovanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.* NUCEM: Bratislava 2015.
3. Hendl, J.: *Přehled statistických metod zpracování dát.* Portál: Praha 2004.
4. Kolektív: *Standardy pro pedagogické a psychologické testování.* Testcentrum: Praha 2001.
5. Kostolanská, J., Ficek, T.: *Správa zo štatistického spracovania PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúry. Výsledky žiakov so ZZ.* NUCEM: Bratislava 2017.
6. Kostolanská, J., Ficek, T.: *Správa zo štatistického spracovania výsledkov žiakov so zdravotným znevýhodnením, Vyučovacie jazyky.* NUCEM: Bratislava 2017.
7. Palacková, A., Ficek, T., Kostolanská, J., Kurajová, J., Pigová, M.: *Správa o výsledkoch externej časti a PFIČ MS zo slovenského jazyka a literatúra.* NÚCEM: Bratislava 2017.
8. Lapitka, M.: *Tvorba a použitie didaktických testov.* ŠPÚ: Bratislava 1996.
9. Mikulášová, J., Palacková, A., Ringlerová, V.: *Správa o priebehu a výsledkoch maturitnej skúšky žiakov so zdravotným znevýhodnením.* NUCEM: Bratislava 2016.
10. Ringlerová, V.: *Komparácia výsledkov intaktných žiakov a žiakov so ZZ.* Bratislava: NÚCEM 2016.
11. *Špecifikačná tabuľka testu zo slovenského jazyka a literatúry.* Interný materiál. NUCEM: Bratislava 2016.
12. Wimmer, G.: *Štatistické metódy v pedagogickom výskume.* Gaudeamus: Hradec Králové 1993.
13. Zelinková, O.: *Poruchy učení.* Praha: Portál, 2003.